

**REVISTA ROMÂNĂ
DE BIBLIOTECONOMIE
ȘI ȘTIINȚA INFORMĂRII**

**ROMANIAN JOURNAL
OF LIBRARY
AND INFORMATION SCIENCE**

Anul 12, nr. 1 ♦ Vol. 12, Iss. 1
2016

Colegiul de redacție

COMITET ȘTIINȚIFIC

Director

Prof. univ. dr. Mircea REGNEALĂ – președinte, Asociația Bibliotecarilor din România

Membri

Ratko KNEZEVIC – University of Bihac, Bosnia and Herzegovina
Beba RASIDOVIC – University of Sarajevo, Bosnia and Herzegovina
Assoc. prof. dr. Carla BASILI – Consiglio Nazionale delle Ricerche, Roma, Italy
Drd. Carmen Leocadia PESANTEZ – Biblioteca Centrală Universitară „Carol I”, București, România
Acad. Florin FILIP – director general, Biblioteca Academiei Române
Dr. Liviu-Iulian DEDIU – vicepreședinte, Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România
Prof. univ. dr. Iuliana BOTEZAN – University of Complutense, Madrid
Prof. univ. dr. Albert BOEKHORST – University of Amsterdam, Netherlands
Prof. univ. dr. Lorenzo BALDACCHINI – University of Bologna, Italy
Dr. Corina APOSTOLEANU – Biblioteca Județeană „I.N. Roman” Constanța, România
Prof. univ. dr. Gunnstein AKSELBERG – University of Bergen, Norway
Conf. univ. dr. Nelly ȚURCAN – Universitatea de Stat a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova
Dr. Silvia GHINCULOV – director, Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Chișinău, Republica Moldova
Dr. Anthi KATSIRIKOU – Pireus University Library, Greece
Alan HOPKINSON – Middlesex University Library, United Kingdom
Dr. Sanda BERCOVICI – The Hebrew University of Jerusalem, David Yellin Academic College, Israel
Dr. Manolis KOUKOURAKIS – Crete University Library, Greece
Drd. Ane LANDOY – Bergen University Library, Norway
Prof. univ. dr. Serap KURBANOGU – Hatcepe University, Ankara, Turkey
Assoc. prof. dr. Joumana BOUSTANY – Paris Descartes University, Information and Communication, Department, France
Conf. univ. dr. Elena TÎRZIMAN – Universitatea din București

Colegiu consultativ

Dr. Doina OSTAFE – Asociația Bibliotecarilor din România
Conf. univ. dr. Cristina POPESCU – Universitatea din București
Dr. Aurelian Cătălin POPESCU – Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din București
Prof. univ. dr. Ionel ENACHE – Universitatea din București
Dr. Letiția CONSTANTIN – Biblioteca Națională a României

COMITET REDACȚIONAL

Redactor-șef

Prof. univ. dr. ing., dr. marketing Angela REPANOVICI – Universitatea „Transilvania” din Brașov

Abonamente, distribuție

Emilia ENACHE – secretar executiv, Asociația Bibliotecarilor din România

Redacția

ASOCIAȚIA BIBLIOTECARIILOR DIN ROMÂNIA (ABR)
Bd. Unirii nr. 22, Sector 3 (cam. F3M06 – mezanin), cod 030833, București, România
e-mail: infoabr@gmail.com
site: <http://www.abr.org.ro>

Răspunderea asupra conținutului materialelor revine în întregime autorilor.

**REVISTA ROMÂNĂ
DE BIBLIOTECONOMIE
ȘI ȘTIINȚA INFORMĂRII**

**REVISTĂ TRIMESTRIALĂ EDITATĂ DE
ASOCIAȚIA BIBLIOTECILOR DIN ROMÂNIA**

Practici biblioteconomice în mediul digital

Număr coordonat de prof. dr. ing., dr. marketing Angela Repanovici

ISSN 1841-1940

© *Asociația Bibliotecarilor din România (ABR)*

Revistă indexată în baza de date EBSCO *Library and Information Science Source*

**ROMANIAN JOURNAL
OF LIBRARY
AND INFORMATION SCIENCE**

**QUARTERLY REVIEW EDITED BY
ROMANIAN LIBRARY ASSOCIATION**

Library practices in the digital environment

Issue coordinated by prof. dr. ing., dr. marketing Angela Repanovici

ISSN 1841-1940

© *Romanian Library Association (ABR)*

Journal indexed in EBSCO *Library and Information Science Source* database

SUMAR

Cuvânt înainte Angela Repanovici	7
Împrumutul cărților electronice: provocări pentru biblioteci Robert Coravu	9
Modelul editorial de creare și difuzare a resurselor informaționale și documentare în context digital Elena Tîrziman, Maria Micle	20
Conducerea bibliotecii ca disciplină de studiu în învățământul norvegian din domeniul biblioteconomiei și științei informării Ane Landøy	39
Stimularea activităților de lectură în bibliotecile școlare și centrele de documentare și informare Claudia Pop	49

CONTENTS

Foreword	8
Angela Repanovici	
Lending e-books: challenges for libraries	15
Robert Coravu	
An editorial model for the development and broadcasting information and documentary resources in a digital context	30
Elena Tîrziman, Maria Micle	
Library leadership as an issue in Norwegian Library and Information Science education	44
Ane Landøy	
Stimulating reading activities in school libraries and in centers for documentation and information	54
Claudia Pop	

Cuvânt înainte

Bibliotecile școlare și universitare, ca departamente suport în procesul de educare și transfer de cunoștințe, au obligația de a se adapta la schimbările impuse de dezvoltarea tehnologiei informației.

Primul număr al revistei din 2016 propune patru lucrări care abordează teme variate: furnizarea de documente electronice în biblioteci, desfășurarea procesului editorial în mediul digital, managementul bibliotecilor și rolul structurilor infodocumentare din învățământul preuniversitar.

Robert Coravu (*Împrumutul cărților electronice: provocări pentru biblioteci*) subliniază nevoia de sincronizare a ofertei de servicii a bibliotecilor românești cu tendințele care se manifestă pe plan mondial în ceea ce privește modalitățile de furnizare a documentelor electronice.

Elena Tîrziman și Maria Micle (*Modelul editorial de creare și difuzare a resurselor informaționale și documentare în context digital*) ne prezintă modelul de comunicare autor-cititor în mediul digital și actorii implicați.

Ane Landøy, șef de departament la Biblioteca Universității din Bergen, Norvegia (*Conducerea bibliotecii ca disciplină de studiu în învățământul norvegian din domeniul biblioteconomiei și științei informării*) realizează o analiză a programelor analitice ale cursurilor pe tema managementului bibliotecilor oferite de Oslo and Akershus University College of Applied Sciences (HiOA) și University of Tromsø (UiT). Este analizată perspectiva școlilor de biblioteconomie cu privire la următoarele întrebări: Conducerea bibliotecii are un specific aparte sau este similară altor tipuri de conducere a organizațiilor publice? În ce măsură se poate identifica această perspectivă în descrierea cursurilor sau în listele de lectură obligatorii?

Claudia Pop (*Stimularea activităților de lectură în bibliotecile școlare și centrele de documentare și informare*) prezintă importanța acestor structuri infodocumentare din învățământul preuniversitar în motivarea personalului didactic și a elevilor pentru orice tip de lectură și formarea unor cititori activi, capabili de discernământ și spirit analitic.

Sperăm ca specialiștii domeniului să găsească în acest număr al revistei idei și soluții pentru mai bună adaptare a bibliotecilor la cerințele lumii actuale.

**Angela
Repanovici**

Foreword

School and university libraries, as support departments in the educational and knowledge transfer process, have the obligation to adapt to the changes brought by the development of information technology.

The first 2016 issue of the journal brings four papers addressing various topics: provision of electronic documents in libraries, the editorial process in the digital environment, library management and the role of info-documentary structures in pre-universitary education.

Robert Coravu (*Lending e-books: challenges for libraries*) underlines the need to synchronize the Romanian library services offer with the worldwide trends with respect to the provision of electronic documents.

Elena Tîrziman and Maria Micle (*An editorial model for the development and broadcasting information and documentary resources in a digital context*) describe the author-reader communication model in the digital environment and the actors involved.

Ane Landøy, head of department at Bergen University Library, Norway (*Library leadership as an issue in Norwegian Library and Information Science education*) performs an analysis of the analytical programs of courses on library management offered by Oslo and Akershus University College of Applied Sciences (HiOA) and University of Tromsø (UiT). The perspective of library schools is analysed in terms of the following questions: Does the library leadership have a particular specificity or is it similar to other types of public organization leaderships? To what extent can this perspective be identified in the course description or in the required reading lists?

Claudia Pop (*Stimulating reading activities in school libraries and in centers for documentation*

and information) shows the importance of such info-documentary structures in pre-universitary education in motivating teachers and students for all types of reading and training active readers, endowed with discernment and analytical mind.

We hope that the experts in the field can find in this issue ideas and solutions for better shaping the libraries to the needs of today's world.

**Angela
Repanovici**

Împrumutul cărților electronice: provocări pentru biblioteci

Autor

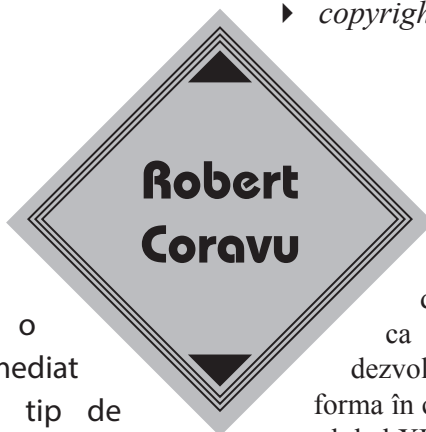
Dr. Robert Coravu
Asociația Bibliotecarilor din România -
Secțiunea Cultura informației
coravu@gmail.com

KEYWORDS

- ▶ *servicii de împrumut*
- ▶ *împrumut de carte electronică*
- ▶ *industrie editorială*
- ▶ *copyright*

Abstract

Subiectul împrumutului de cărți electronice (e-book-uri) a apărut în mod legitim ca o preocupare a bibliotecilor imediat după ce producerea acestui tip de publicații electronice s-a intensificat. Cum unul dintre scopurile principale ale bibliotecilor este să pună la dispoziția utilizatorilor documente pe diverse suporturi, cărțile electronice au devenit o țintă a politicilor lor de achiziție. Pe de altă parte, împrumutul acestui tip de document a generat de la bun început anumite preocupări privind protecția copyrightului și interesele comerciale ale editorilor. Sunt prezentate pe scurt evoluțiile din acest domeniu, care nu este încă dar cu siguranță va deveni în viitorul apropiat unul plin de provocări și pentru bibliotecile românești.

Background

Împrumutul de carte este un serviciu de bibliotecă tradițional, dar destul de recent în istoria ei ca serviciu pentru public. Adevărata dezvoltare a bibliotecilor de împrumut, în forma în care le cunoaștem astăzi, a început în secolul al XIX-lea.

Împrumutul documentelor de bibliotecă a generat multe discuții legate de copyright. Editorii luptă pentru a-și proteja veniturile și împotriva oricărei relaxări a legislației privind copyright-ul, în timp ce bibliotecile își apără principiul fundamental al furnizării accesului la informație. Limitările și excepțiile de la copyright, care urmăresc să echilibreze balanța între protecția garantată creatorilor și nevoia utilizatorilor de a accesa informații, între drepturile deținătorilor de copyright și cele ale utilizatorilor bibliotecii, sunt subiectul unor tratative continue, în condițiile în care mediul informațional s-a schimbat în mod dramatic.

În ultimele decenii, am asistat la evoluția rapidă a industriei editării electronice, stimulată de progresele tehnologiei informației și comunicării. Din ce în ce mai mult conținut electronic a devenit disponibil pentru o mare varietate de dispozitive mobile și e-readere apărute de-a lungul anilor.

Proliferarea titlurilor de carte disponibile în format electronic, ca e-book-uri, și popularitatea lor interesează în mod direct bibliotecile, de la care e rezonabil să presupunem că utilizatorii așteaptă o ofertă mai largă în privința acestui tip de document. În absența acestei abordări, importanța bibliotecii ca furnizor de informații e în pericol să scadă (1). Pe cale de consecință, multe biblioteci au decis să împrumute cărți electronice. Pentru a împrumuta e-book-uri, bibliotecile nu le pot transmite utilizatorilor în mod digital, ci depind de politicile de licențe ale editorilor și de intermedierea unor platforme comerciale dedicate; așadar, spre deosebire de împrumutul tradițional, fizic, bibliotecile nu dețin lucrările pe care le împrumută (2).

Împrumutul de cărți electronice (sau împrumutul electronic) a devenit o realitate în anumite țări, în vreme ce în altele se află încă la nivel de experimentare. Liderul este Statele Unite, unde mii de biblioteci împrumută e-book-uri. Aici, interesul cititorilor pentru e-book-uri a explodat în 2006, după ce Sony și-a lansat e-reader-ul propriu, și a crescut un an mai târziu, odată cu lansarea e-reader-ului Kindle de către Amazon (3).

Perspectiva editorilor vs. perspectiva bibliotecilor

La fel ca în cazul documentelor tipărite, furnizarea de conținut electronic pentru utilizatorii bibliotecilor a crescut nivelul de anxietate al editorilor: cum poate fi conținutul electronic, care poate fi atât de ușor să fie copiat și diseminat via internet, să fie protejat împotriva încălcării copyright-ului? Cum poate fi controlat numărul utilizatorilor care pot citi sau împrumuta simultan un „exemplar” al unui document electronic? Sau chiar: cum ar putea editorii să oblige bibliotecile să cumpere mai multe exemplare ale unei cărți electronice, în funcție de numărul utilizatorilor care o citesc?

Prin urmare, principalele temeri ale editorilor sunt pirateria și scăderea numărului de exemplare vândute din cauza achizițiilor și împrumutului de e-book-uri realizate de biblioteci. Din aceste motive, editorii au introdus anumite soluții tehnice pentru a-și impune propriile condiții privind citirea cărților electronice (numărul de utilizatori simultani, facilitățile de copiere și tipărire la imprimantă etc.). Principala soluție tehnică folosită de numeroși editori sau distribuitori pentru a-și proteja fișierele împotriva piratării și pentru a administra perioada de împrumut a cărților electronice dintr-o bibliotecă este schema Adobe DRM (*Digital Rights Management/Managementul Drepturilor Digitale*), care este utilizată de câțiva actori importanți de pe piață precum Overdrive, Barnes & Noble, Kobo, Sony și Google Books.

Folosind Adobe DRM sau altă soluție tehnică, editorii forțază bibliotecile să trateze cărțile electronice la fel ca pe cele tipărite, atunci când nu le impun condiții chiar mai restrictive. Astfel, anumiți editori au fixat o limită pentru împrumutul unei cărți electronice dincolo de care biblioteca este obligată să cumpere un nou exemplar (de ex. după 26 de împrumuturi). Alții au fixat o limită cronologică, permițând bibliotecii să împrumute e-book-ul timp de un an, după care trebuie plătită o nouă licență. De asemenea, a fost utilizată, dar acum este pe cale de dispariție din cauză că a generat și mai multă piraterie, practica numită *windowing*, prin care editorii decalau cu câteva luni sau chiar ani după publicarea unor noi cărți electronice decizia de a le permite bibliotecilor să le achiziționeze. De cele mai multe ori, bibliotecile care au ocazia să cumpere un e-book, să-l păstreze și să-l împrumute fără restricții trebuie să plătească un preț foarte ridicat (4).

Dând glas temerilor care au condus la asemenea măsuri limitative, Tim Godfray, CEO al Booksellers Association (SUA) a menționat efectul negativ al împrumutului de carte electronică asupra librăriilor, dar și a numărului de persoane care vizitează

bibliotecile: „39% din cei care împrumută e-book-uri au spus că sunt mult mai puțin dispuși să intre într-o librărie; 37% au spus că e mult mai puțin probabil să cumpere cărți tipărite; iar 31% au spus că e mult mai puțin probabil să cumpere e-book-uri. Dacă bibliotecile publice pot împrumuta câte e-book-uri doresc fără un control corect și echilibrat, multe aspecte ale comerțului cu carte vor fi afectate” (5). În schimb, Overdrive, liderul distribuitorilor digitali de carte electronică, a anunțat că împrumutul e-book-urilor nu a avut niciun impact negativ asupra afacerilor editorilor, autorilor și vânzătorilor de carte și că nu există vreo legătură cu numărul utilizatorilor care vizitează bibliotecile: „Datele pe care le deținem indică, din contră, că împrumutul electronic a generat o creștere netă a numărului utilizatorilor de bibliotecă, atrăgându-i pe acei membri ai comunității care n-au mai utilizat biblioteca de ani de zile, dacă nu deloc” (6). Conform unui studiu recent realizat de Overdrive, în primele cinci luni ale lui 2015 peste 120 de milioane de e-book-uri și audiobook-uri fuseseră împrumutate din bibliotecile care apelează la serviciile acestei companii, reprezentând o creștere anuală de aproape 20 de procente (7).

Biblioteca modernă se schimbă în permanență, dar politica ei fundamentală nu s-a modificat în timp. La fel ca întotdeauna, bibliotecile vor ca utilizatorii lor să furnizeze cele mai bune servicii posibile - care includ, în ultimii ani, împrumutul de carte electronică. Din perspectiva bibliotecilor, strategia editorilor privind e-book-urile a condus la o mulțime de restricții privind drepturile digitale, formatele - depinzând de un anumit tip de fișier proprietar sau de platforma unui vendor (8) -, licențele și împrumutul interbibliotecar (9). Aceste restricții le rezervă e-book-urilor un statut foarte diferit de cel al altor documente de bibliotecă.

În ceea ce privește temerile editorilor, bibliotecile consideră că, din contră, ele contribuie la mai multe vânzări, la o mai mare vizibilitate și o mai largă

recunoaștere a cărților electronice, a editorilor și a celorlalte persoane implicate în comerțul cu carte (10). În SUA, conform unor statistici federale privind bibliotecile publice în anul fiscal 2012, cele 5.733 de biblioteci publice care dețineau e-book-uri au înregistrat rate ale vizitelor și circulației *per capita* semnificativ mai mari decât cele 3.349 de biblioteci care au raportat că nu dețin cărți electronice (11).

Deși bibliotecile din Statele Unite și Marea Britanie au făcut progrese în domeniul împrumutului electronic, restricțiile de natură tehnică și legală aplicate accesării cărților electronice în biblioteci face ca această experiență să fie, așa cum remarcă un bibliotecar, una „încă inadecvată pentru a susține un act al lecturii solid” (12); de aceea, după securizarea accesului la e-book-uri, preocuparea principală ar trebui să devină furnizarea unui serviciu de furnizare a e-book-urilor sustenabil.

Chiar dacă Statele Unite este țara cea mai avansată în ceea ce privește practica împrumutului de carte electronică prin biblioteci, un studiu realizat în comun de Book Industry Study Group și ALA (*Digital Content in Public Libraries: What Do Patrons Think?*) a constatat că, în 2014, peste jumătate (58%) dintre cei 2.000 de utilizatori de bibliotecă intervievați știau de e-book-urile și audiobook-urile disponibile la bibliotecile lor locale, dar numai 25% dintre ei împrumutaseră un e-book și doar 9% un audiobook digital (13).

Bibliotecile din SUA beneficiază de doctrina „primei vânzări” (*first sale*), conform căreia o carte cumpărată de bibliotecă poate fi distribuită mai departe, inclusiv să fie împrumutată utilizatorilor ei, fără a încălca copyright-ul. În Uniunea Europeană, în schimb, legislația e mult mai restrictivă – aici, actul distribuirii este calificat drept un act de împrumut care reintră în zona controlului deținătorilor de copyright (14).

În bibliotecile din Marea Britanie, care nu investesc la fel de mult capital precum cele din SUA în colecțiile de e-book-uri și în conștientizarea

publicului cu privire la existența acestora, împrumutul de carte electronică este încă la începuturi (15).

În Franța, proiectul național PNB2 (*Prêt Numérique en Bibliothèque/Digital Lending in Libraries*), care reunește vânzători de carte și biblioteci în scopul de a le facilita celor din urmă împrumutul fișierelor electronice, încearcă să concilieze interesele cititorilor și ale deținătorilor de copyright, dar până în prezent rezultatele nu par a fi foarte satisfăcătoare (16).

Implicații pentru bibliotecile românești

La fel ca în cazul altor aspecte ale practicii bibliotecare, și aici decalajul cu care serviciile inovatoare sunt introduse în bibliotecile românești comparativ cu alte țări poate fi văzută ca un avantaj: între timp, sunt testate diverse soluții și pot fi descoperite cele mai bune practici.

Experiența internațională arată că împrumutul cărților electronice este încă departe de a fi devenit o practică uzuală în biblioteci. Cu toate acestea, în special dar nu exclusiv pentru bibliotecile noastre publice, este esențial să gândească în perspectivă, cunoscând tendințele și căutând soluții pentru integrarea în viitorul apropiat a împrumutului de cărți electronice în serviciile pe care le oferă. În acest scop, trebuie să fie urmărite:

- *interesul publicului general pentru e-book-uri și e-readere*, a cărui tendință de a crește gradual este de așteptat (din nefericire, încă nu avem un studiu pe această temă, doar dovezi empirice);

- *evoluția pieței românești de e-book-uri*, a cărei valoare este estimată acum la doar 300.000 de euro (17);

- *atitudinea editorilor români față de utilizarea e-book-urilor în biblioteci și în special față de împrumutul electronic*, care trebuie testată;

- *soluții tehnice pentru furnizarea serviciilor de împrumut electronic* (platforme de e-book-uri, soluții de securitate etc.) care pot fi adoptate și/sau dezvoltate local prin cooperarea bibliotecilor, editorilor și a altor actori;

- *aspectele legale* care trebuie avute în vedere, în contextul legislației românești și europene privind copyright-ul.

NOTE

1. **CONNELLY, Michelle**. The role of the e-book in the library system: a comparative analysis of U.S. fair use and U.K. fair dealing in the e-lending universe. În: *Cardozo Journal of International & Comparative Law*, vol. 22, nr. 3, 2014, p. 577.
2. **DUSSOLIER, Séverine**. A manifesto for an e-lending limitation in copyright. În: *JIPITEC - Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law*: [online], vol. 5, nr. 3, 2014. Disponibil la: <http://www.jipitec.eu/issues/jipitec-5-3-2014/4096>.
3. **ZICKUHR, Kathryn et al.** 2012. *Libraries, Patrons, and e-Books*: [online]. Washington: Pew Research Center's Internet & American Life Project, 2012, p. 11. Disponibil la: http://libraries.pewinternet.org/files/legacy-pdf/PIP_Libraries_and_Ebook_Patrons%206.22.12.pdf.
4. **BRADFORD, K. T.** *Paper rules: Why borrowing an e-book from your library is so difficult*: [online]. June 15, 2013. Disponibil la: <http://www.digitaltrends.com/mobile/e-book-library-lending-broken-difficult>.
5. Apud **KOZLOWSKI, Michael**. *Digital E-book Lending in UK Libraries is Fraught with Peril*: [online]. June 5, 2015. Disponibil la: <http://goodereader.com/blog/digital-library-news/digital-e-book-lending-in-uk-libraries-is-fraught-with-peril>.
6. Apud **KOZLOWSKI, Michael**. *Overdrive Responds to the UK Library e-book Study*: [online]. June 8, 2015. Disponibil la: <http://goodereader.com/blog/digital-library-news/overdrive-responds-to-the-uk-library-e-book-study>.
7. **OVERDRIVE**. *Public libraries evolving to meet readers' needs in the digital age*: [online]. September 30, 2015. Disponibil la: <http://company.overdrive.com/news/press-releases/public-libraries-evolving-to-meet-readers-needs-in-the-digital-age>.

8. De obicei, împrumutul unei cărți electronice din bibliotecă este dependent de tipul e-readerului sau dispozitivului deținut de utilizator (de ex., pentru un e-book în format MOBI, utilizatorul trebuie să aibă un e-reader Kindle). Din acest motiv, unele biblioteci au decis să împrumute și e-readere utilizatorilor.

9. **RADNOR, MARY C.; SHRAUGER, Kristine Jo.** Ebook Resource Sharing Models: Borrow, Buy, or Rent. În: *Journal of Interlibrary Loan, Document Delivery & Electronic Reserve*, nr. 22, 2012, p. 156.

10. **BRADFORD, K.T.** *Op. cit.*

11. Apud **AMERICAN LIBRARY ASSOCIATION.** *Internet Access and Digital Holdings in Libraries* : [online]. Disponibil la: <http://www.ala.org/tools/libfactsheets/alalibraryfactsheet26>.

12. Michael Blackwell, bibliotecar la St. Mary's County Library - apud **ALBANESE, Andrew Richard.** The next big step for e-books. În: *Publishers Weekly*, vol. 263, nr. 3, January 18, 2016, p. 23.

13. **MILLIOT, Jim.** New Study Finds Low Levels of Digital Library Borrowing. În: *Publishers Weekly*, vol. 262, nr. 48, November 30, 2015, p. 6.

14. **DUSSOLIER, Séverine.** *Op. cit.*

15. **KOZLOWSKI, Michael.** *Digital E-book Lending in UK Libraries is Fraught with Peril* : [online]. June 5, 2015. Disponibil la: <http://goodereader.com/blog/digital-library-news/digital-e-book-lending-in-uk-libraries-is-fraught-with-peril>.

16. **MOUQUET, Emilie.** Partage d'expérience en bibliothèque: les enjeux du livre numérique. În: *Bulletin des bibliothèques de France* : [online], nr. 6, 2015. Disponibil la: http://bbf.enssib.fr/tour-d-horizon/partage-d-experience-en-bibliotheque-les-enjeux-du-livre-numerique_65452.

17. **CĂLIN, Dorina.** Marin Vidrașcu: „Piața de carte este într-o stabilizare. 2015 va fi un an mai bun”. În: *Ziarul de duminică* : [online], 16 ianuarie 2016. Disponibil la: <http://www.zf.ro/ziarul-de-duminica/marin-vidrascu-piata-de-carte-este-intr-o-stabilizare-2015-va-fi-un-an-mai-bun-de-dorina-calin-13767474>.

BIBLIOGRAFIE

1. **ALBANESE, Andrew Richard.** The next big step for e-books. În: *Publishers Weekly*, vol. 263, nr. 3, January 18, 2016, p. 22-23.

2. **AMERICAN LIBRARY ASSOCIATION.** *Internet Access and Digital Holdings in Libraries* : [online]. Disponibil la: <http://www.ala.org/tools/libfactsheets/alalibraryfactsheet26>.

3. **BRADFORD, K. T.** *Paper rules: Why borrowing an e-book from your library is so difficult* : [online]. June 15, 2013. Disponibil la: <http://www.digitaltrends.com/mobile/e-book-library-lending-broken-difficult>.

4. **CĂLIN, Dorina.** Marin Vidrașcu: „Piața de carte este într-o stabilizare. 2015 va fi un an mai bun”. În: *Ziarul de duminică* : [online], 16 ianuarie 2016. Disponibil la: <http://www.zf.ro/ziarul-de-duminica/marin-vidrascu-piata-de-carte-este-intr-o-stabilizare-2015-va-fi-un-an-mai-bun-de-dorina-calin-13767474>.

5. **CONNELLY, Michelle.** The role of the e-book in the library system: a comparative analysis of U.S. fair use and U.K. fair dealing in the e-lending universe. În: *Cardozo Journal of International & Comparative Law*, vol. 22, nr. 3, 2014, p. 561-593.

6. **DILLAERTS, Hans; EPRON, Benoît.** La place du livre numérique dans les bibliothèques publiques françaises. În: *The Canadian Journal of Information and Library Science*, vol. 38, nr. 2, 2014, p. 80-96.

7. **DUSSOLIER, Séverine.** A manifesto for an e-lending limitation in copyright. În: *JIPITEC - Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law* : [online], vol. 5, nr. 3, 2014. Disponibil la: <http://www.jipitec.eu/issues/jipitec-5-3-2014/4096>.

8. **KOZLOWSKI, Michael.** *Overdrive Responds to the UK Library e-book Study* : [online]. June 8, 2015. Disponibil la: <http://goodereader.com/blog/digital-library-news/overdrive-responds-to-the-uk-library-e-book-study>.

9. **KOZLOWSKI, Michael.** *Digital E-book Lending in UK Libraries is Fraught with Peril* : [online]. June 5, 2015. Disponibil la: <http://goodereader.com/blog/digital-library-news/digital-e-book-lending-in-uk-libraries-is-fraught-with-peril>.
10. **MILLIOT, Jim.** New Study Finds Low Levels of Digital Library Borrowing. În: *Publishers Weekly*, vol. 262, nr. 48, November 30, 2015, p. 6.
11. **MOUQUET, Emilie.** Partage d'expérience en bibliothèque: les enjeux du livre numérique. În: *Bulletin des bibliothèques de France* : [online], nr. 6, 2015. Disponibil la: http://bbf.enssib.fr/tour-d-horizon/partage-d-experience-en-bibliotheque-les-enjeux-du-livre-numerique_65452.
12. **OVERDRIVE.** *Public libraries evolving to meet readers' needs in the digital age* : [online]. September 30, 2015. Disponibil la: <http://company.overdrive.com/news/press-releases/public-libraries-evolving-to-meet-readers-needs-in-the-digital-age>.
13. **RADNOR, MARY C.; SHRAUGER, Kristine Jo.** Ebook Resource Sharing Models: Borrow, Buy, or Rent. În: *Journal of Interlibrary Loan, Document Delivery & Electronic Reserve*, nr. 22, 2012, p. 155-161.
14. **SCHAUB, Michael.** 92% of college students prefer print books to e-books, study finds. În: *Los Angeles Times* : [online], February 8, 2016. Disponibil la: <http://www.latimes.com/books/jacketcopy/la-et-jc-92-percent-college-students-prefer-paper-over-pixels-20160208-story.html>
15. **ZICKUHR, Kathryn et al.** 2012. *Libraries, Patrons, and e-Books* : [online]. Washington: Pew Research Center's Internet & American Life Project, 2012. 80 p. Disponibil la: http://libraries.pewinternet.org/files/legacy-pdf/PIP_Libraries_and_Ebook_Patrons%206.22.12.pdf.

Lending e-books: challenges for libraries

Author

Robert Coravu, PhD
Romanian Library Association - Information
Literacy Section
coravu@gmail.com

Background

Book lending is a traditional library service, but pretty recent in their history as a public one. The real development of lending libraries, as we know them today, started in the 19th century.

The loan of library materials generated a lot of debates related to copyright. Publishers fight for protecting their revenues and against any relaxation of copyright laws, while libraries defend their basic principle of providing access to information.

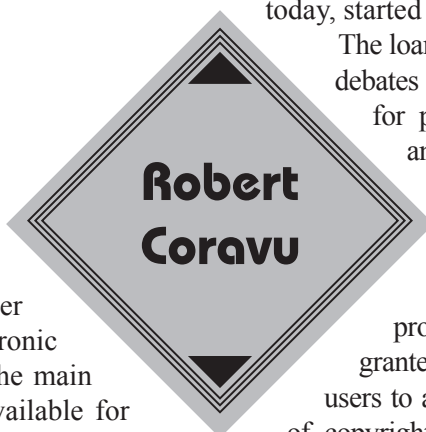
The limitations and exceptions to copyright, which are intended to provide a balance between the protection granted to the creators and the need of users to access information, between the rights of copyright owners and those of library users, are subject of continuous talks, as the information environment changed dramatically.

In the last decades, we witnessed a fast evolution of electronic publishing industry, stimulated by the advance of information and communication technology. More and more electronic content became available for the large variety of mobile devices and e-readers developed over the years.

The proliferation of book titles available in electronic format, as e-books, and their popularity concerns directly the libraries, from which users, it is reasonable to presume, expect to provide a wider range of this kind of document. Failing this approach, the importance of the library as information provider could diminish (1). Consequently, many libraries decided to offer e-books to borrow. For doing this, libraries cannot digitally transmit works to their users, but are depending on licensing policies of publishers and on the intermediation of dedicated commercial platforms; thus, the libraries do not own the works they lent, in contrast to physical lending (2).

Abstract

The topic of e-book lending legitimately issued as a preoccupation of libraries soon after the production of this kind of electronic publications increased. As one of the main purposes of libraries is to make available for the users documents on different media, the e-books became a target for their acquisition policies. On the other hand, the borrowing of this kind of document aroused from the very beginning a number of concerns regarding the protection of the copyright and of the commercial interests of the publishers. We are briefly presenting the developments in this field, which has not yet become but it will be for sure a challenging one also for Romanian libraries in the near future.

KEYWORDS

- ▶ *library lending services*
- ▶ *e-book lending*
- ▶ *publishing industry*
- ▶ *copyright*

E-book lending (or e-lending) has become a reality in some countries, while in others is still at the level of experiment. The leader is the United States, where thousands of libraries are borrowing e-books. Here, the reader's interest for e-books boomed in 2006, after Sony released his e-reader, and increased one year later, with the release of Kindle by Amazon (3).

Publisher vs. library perspective

As in the case of printed material, the provision by libraries of electronic content to their users increased the publishers' level of anxiety: how could the electronic content, which can be so easily copied and disseminated over the Internet, be protected against copyright infringements? How can be controlled the number of people who can read or check out a „copy” of an electronic document in the same time? Or, even: how the publishers could oblige the libraries to buy more copies from an e-book, depending on the number of users who read it?

Therefore, the main fears of publishers are the piracy and the decrease of number of copies sold because of e-book acquisitions and e-book lending by libraries. For these reasons, publishers implemented some technical solutions in order to impose their own conditions of reading e-books (number of simultaneous users, copying and printing features etc.). The main technical solution used by a lot of publishers or distributors to protect files from piracy and manage the lending period of library e-books is Adobe DRM (Digital Rights Management) scheme, which is used by some important actors on the market as Overdrive, Barnes & Noble, Kobo, Sony, and Google Books.

By using Adobe DRM or other technical solutions, publishers force libraries to treat e-books like paper books, if not applies even more restrictive conditions. Thereby, some publishers limited the number of

times a title can be borrowed before the library has to buy a new copy (e.g. after 26 uses). Others fixed a time limit, allowing the library to loan an e-book only for a year before having to pay a new license fee. Also, it was used, but now is on its way out because it led to more piracy, the practice of „windowing”, i.e. publishers delayed with a few months or even years after the issue of new e-books the decision to allow libraries to acquire them. Mostly, the libraries which have the opportunity to buy an e-book, keep it and loan it without restrictions have to pay a very high price for it (4).

Expressing the fears which led to such limitative actions, Tim Godfray, CEO of the Booksellers Association mentioned the negative effect of e-book lending on bookshops but also on the number of people visiting libraries: „39% of e-book borrowers said that they were much less likely to visit a bookshop; 37% said they were much less likely to purchase printed books; and 31% said they were much less likely to purchase e-books. If public libraries are able to loan as many e-books as they want without fair and balanced controls, many commercial aspects of the book trade would be harmed.” (5) In contrast, Overdrive, the leading digital distributor of e-books, proclaimed that the e-book lending had no negative impact on publishers', authors' and booksellers' businesses and underlined that there is no link with the number of users visiting the libraries: „Our data indicates that, to the contrary, e-Lending has resulted in a net increase in the number of library users by reaching those in the community that haven't used the library in years, if at all” (6) Overdrive finds in a recent survey that more than 120 million e-books and audiobooks were borrowed from libraries they supply in the first nine months of 2015, representing year-over-year growth of almost 20 percent. (7)

The modern library changes continuously, but its basic policy didn't modify over time. Like always, libraries want their users to have the best service

possible - this includes, in the last years, e-book lending. From libraries' perspective, the strategy of publishers regarding e-books resulted in a lot of restrictions concerning digital rights, formats - depending on a proprietary file type or vendor platform (8) -, licensing and interlibrary loan (9). These restrictions reserve to e-books a quite different status from that of other library documents.

Regarding the fears of publishers, libraries consider, on the contrary, that they contribute to more sales, bigger visibility and greater recognition of e-books, publishers and other people in the book business (10). In USA, according to a federal statistics report on public libraries in fiscal year 2012, the 5,733 public libraries which had e-books had significantly higher rates of visitation and circulation per capita than the 3,349 libraries which reported not having e-books (11).

Although libraries in the United States and the United Kingdom have made some progress in the field of e-lending, the technical and legal restrictions on library access to e-books make this experience, as one librarian notes, „still inadequate to support robust reading” (12); therefore, after securing the access to e-books the main concern should become the establishment of a sustainable e-book service.

Even if the United States is the most advanced country in the practice of e-book lending through libraries, a study developed jointly by Book Industry Study Group and ALA (*Digital Content in Public Libraries: What Do Patrons Think?*) found that in 2014 over half (58%) of 2,000 library users surveyed were aware about the availability of e-books and digital audiobooks at their local libraries, but only 25% of users had borrowed an e-book and only 9% checked out a digital audiobook (13).

USA libraries benefit from the first sale doctrine according to which a book bought by the library can be further distributed, inclusively by loan to her users, without infringing the copyright. In the European Union, however, the law is far more restrictive - here, the act

of distribution is qualified as an act of lending that re-enters into the field of control of copyright owners (14).

In United Kingdom libraries, which are not investing as much capital as those from United States into e-book collections and public awareness, e-book lending is still in its infancy (15).

In France, the national project PNB2 (*Prêt Numérique en Bibliothèque/Digital Lending in Libraries*), which brings together booksellers and libraries in order to facilitate for the last ones the borrowing of electronic files, tries to conciliate the interests of readers and copyright owners, but till now the results do not seem very satisfying (16).

Implication for Romanian libraries

Like in other aspects of library practice, also here the delay wherewith the innovative services are introduced in Romanian libraries compared with other countries could be viewed as an advantage: meantime, different solutions are tested and best practices could be discovered.

The international experience shows that e-book lending is still far from becoming a usual practice in libraries. Nevertheless, especially but not exclusively for our public libraries, is essential to think in perspective, being aware of the trends and looking for solutions to integrate e-book lending into their services in the near future. For this purpose, it must be tracked:

- *the interest of general public for e-books and e-readers*, whose trend to gradually increase is reasonably to be expected (unfortunately, we still do not have a study on this topic, only empirical evidence);
- *the evolution of Romanian e-book market*, whose value is estimated now to only 300,000 euro (17);
- *the Romanian publishers' attitude* towards the uses of e-books in libraries and especially towards the e-lending, which should be tested;

- *technical solutions* for providing e-lending services (e-book platforms, security solutions etc.), which could be adopted and/or locally developed by cooperation between libraries, publishers and other actors;

- *legal issues* which should be addressed, in the context of Romanian and EU legislation on copyright.

NOTES

1. **CONNELLY, Michelle.** The role of the e-book in the library system: a comparative analysis of U.S. fair use and U.K. fair dealing in the e-lending universe. In: *Cardozo Journal of International & Comparative Law*, vol. 22, iss. 3, 2014, p. 577.
2. **DUSSOLIER, Séverine.** A manifesto for an e-lending limitation in copyright. In: *JIPITEC - Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law* : [online], vol. 5, iss. 3, 2014. Available at: <http://www.jipitec.eu/issues/jipitec-5-3-2014/4096>.
3. **ZICKUHR, Kathryn et al.** 2012. *Libraries, Patrons, and e-Books* : [online]. Washington: Pew Research Center's Internet & American Life Project, 2012, p. 11. Available at: http://libraries.pewinternet.org/files/legacy-pdf/PIP_Libraries_and_Ebook_Patrons%206.22.12.pdf.
4. **BRADFORD, K. T.** *Paper rules: Why borrowing an e-book from your library is so difficult* : [online]. June 15, 2013. Available at: <http://www.digitaltrends.com/mobile/e-book-library-lending-broken-difficult>.
5. Apud **KOZLOWSKI, Michael.** *Digital E-book Lending in UK Libraries is Fraught with Peril* : [online]. June 5, 2015. Available at: <http://goodereader.com/blog/digital-library-news/digital-e-book-lending-in-uk-libraries-is-fraught-with-peril>.
6. Apud **KOZLOWSKI, Michael.** *Overdrive Responds to the UK Library e-book Study* : [online]. June 8, 2015. Available at: <http://goodereader.com/blog/digital-library-news/overdrive-responds-to-the-uk-library-e-book-study>.
7. **OVERDRIVE.** *Public libraries evolving to meet readers' needs in the digital age* : [online]. September 30, 2015. Available at: <http://company.overdrive.com/news/press-releases/public-libraries-evolving-to-meet-readers-needs-in-the-digital-age>.
8. Usually, borrowing an e-book from a library is depending on what kind of e-reader or device is owned by the user (i.e. for one e-book in MOBI format, it should have a Kindle e-reader). For this reason, some libraries decided to borrow also e-readers to their users.
9. **RADNOR, MARY C.; SHRAUGER, Kristine Jo.** Ebook Resource Sharing Models: Borrow, Buy, or Rent. In: *Journal of Interlibrary Loan, Document Delivery & Electronic Reserve*, iss. 22, 2012, p. 156.
10. **BRADFORD, K.T.** *Op. cit.*
11. Apud **AMERICAN LIBRARY ASSOCIATION.** *Internet Access and Digital Holdings in Libraries* : [online]. Available at: <http://www.ala.org/tools/libfactsheets/alalibraryfactsheet26>.
12. Michael Blackwell, librarian at St. Mary's County Library - apud **ALBANESE, Andrew Richard.** The next big step for e-books. In: *Publishers Weekly*, vol. 263, iss. 3, January 18, 2016, p. 23.
13. **MILLIOT, Jim.** New Study Finds Low Levels of Digital Library Borrowing. In: *Publishers Weekly*, vol. 262, iss. 48, November 30, 2015, p. 6.
14. **DUSSOLIER, Séverine.** *Op. cit.*
15. **KOZLOWSKI, Michael.** *Digital E-book Lending in UK Libraries is Fraught with Peril* : [online]. June 5, 2015. Available at: <http://goodereader.com/blog/digital-library-news/digital-e-book-lending-in-uk-libraries-is-fraught-with-peril>.
16. **MOUQUET, Emilie.** Partage d'expérience en bibliothèque: les enjeux du livre numérique. In: *Bulletin des bibliothèques de France* : [online], iss. 6, 2015. Available at: http://bbf.enssib.fr/tour-d-horizon/partage-d-experience-en-bibliotheque-les-enjeux-du-livre-numerique_65452.
17. **CĂLIN, Dorina.** Marin Vidrașcu: „Piața de carte este într-o stabilizare. 2015 va fi un an mai

bun”. In: *Ziarul de duminică* : [online], 16 ianuarie 2016. Available at: <http://www.zf.ro/ziarul-de-duminica/marin-vidrascu-piata-de-carte-este-intr-o-stabilizare-2015-va-fi-un-an-mai-bun-de-dorina-calin-13767474>.

BIBLIOGRAPHY

1. **ALBANESE, Andrew Richard**. The next big step for e-books. In: *Publishers Weekly*, vol. 263, iss. 3, January 18, 2016, p. 22-23.
2. **AMERICAN LIBRARY ASSOCIATION**. *Internet Access and Digital Holdings in Libraries* : [online]. Available at: <http://www.ala.org/tools/libfactsheets/alalibraryfactsheet26>.
3. **BRADFORD, K. T.** *Paper rules: Why borrowing an e-book from your library is so difficult* : [online]. June 15, 2013. Available at: <http://www.digitaltrends.com/mobile/e-book-library-lending-broken-difficult>.
4. **CĂLIN, Dorina**. Marin Vidrașcu: „Piața de carte este într-o stabilizare. 2015 va fi un an mai bun”. In: *Ziarul de duminică* : [online], 16 ianuarie 2016. Available at: <http://www.zf.ro/ziarul-de-duminica/marin-vidrascu-piata-de-carte-este-intr-o-stabilizare-2015-va-fi-un-an-mai-bun-de-dorina-calin-13767474>.
5. **CONNELLY, Michelle**. The role of the e-book in the library system: a comparative analysis of U.S. fair use and U.K. fair dealing in the e-lending universe. In: *Cardozo Journal of International & Comparative Law*, vol. 22, iss. 3, 2014, p. 561-593.
6. **DILLAERTS, Hans; EPRON, Benoît**. La place du livre numérique dans les bibliothèques publiques françaises. In: *The Canadian Journal of Information and Library Science*, vol. 38, iss. 2, 2014, p. 80-96.
7. **DUSSOLIER, Séverine**. A manifesto for an e-lending limitation in copyright. In: *JIPITEC - Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law* : [online], vol. 5, iss. 3, 2014. Available at: <http://www.jipitec.eu/issues/jipitec-5-3-2014/4096>.
8. **KOZLOWSKI, Michael**. *Overdrive Responds to the UK Library e-book Study* : [online]. June 8, 2015. Available at: <http://goodereader.com/blog/digital-library-news/overdrive-responds-to-the-uk-library-e-book-study>.
9. **KOZLOWSKI, Michael**. *Digital E-book Lending in UK Libraries is Fraught with Peril* : [online]. June 5, 2015. Available at: <http://goodereader.com/blog/digital-library-news/digital-e-book-lending-in-uk-libraries-is-fraught-with-peril>.
10. **MILLIOT, Jim**. New Study Finds Low Levels of Digital Library Borrowing. In: *Publishers Weekly*, vol. 262, iss. 48, November 30, 2015, p. 6.
11. **MOUQUET, Emilie**. Partage d'expérience en bibliothèque: les enjeux du livre numérique. In: *Bulletin des bibliothèques de France* : [online], iss. 6, 2015. Available at: http://bbf.enssib.fr/tour-d-horizon/partage-d-experience-en-bibliotheque-les-enjeux-du-livre-numerique_65452.
12. **OVERDRIVE**. *Public libraries evolving to meet readers' needs in the digital age* : [online]. September 30, 2015. Available at: <http://company.overdrive.com/news/press-releases/public-libraries-evolving-to-meet-readers-needs-in-the-digital-age>.
13. **RADNOR, MARY C.; SHRAUGER, Kristine Jo**. Ebook Resource Sharing Models: Borrow, Buy, or Rent. In: *Journal of Interlibrary Loan, Document Delivery & Electronic Reserve*, iss. 22, 2012, p. 155-161.
14. **SCHAUB, Michael**. 92% of college students prefer print books to e-books, study finds. In: *Los Angeles Times* : [online], February 8, 2016. Available at: <http://www.latimes.com/books/jacketcopy/la-et-jc-92-percent-college-students-prefer-paper-over-pixels-20160208-story.html>
15. **ZICKUHR, Kathryn et al.** 2012. *Libraries, Patrons, and e-Books* : [online]. Washington: Pew Research Center's Internet & American Life Project, 2012. 80 p. Available at: http://libraries.pewinternet.org/files/legacy-pdf/PIP_Libraries_and_Ebook_Patrons%206.22.12.pdf.

Modelul editorial de creare și difuzare a resurselor informaționale și documentare în context digital

Autori

Conf. univ. dr. Elena Tîrziman
Universitatea din București
elena.tirziman@litere.unibuc.ro

Lect. univ. dr. Maria Micle
Universitatea de Vest din Timișoara
maria.micle@e-uvt.ro

Abstract

Într-un model editorial tradițional de creare și difuzare a unei resurse de informare sau a unui document, fie că este o carte, fie un periodic sau orice alt document scris, componentele de bază sunt: autorul, editorul și difuzorul / librarul / responsabilul cu distribuirea și vânzarea documentelor. Modelul de comunicare *autor-cititor* în mediul digital păstrează relativ puține caracteristici din cel tradițional, obligând astfel actorii implicați să își redefinească atribuțiile specifice.

Autorul rămâne responsabilul intelectual al produsului informațional. Construcția informației este un proces creativ; reprezintă rezultatul unui proces intern de lucru, un proces intelectual și tehnologic în urma căruia rezultă un produs de informare și documentare adecvat unei nevoi precise de informare. Actorii construcției informației sunt, de regulă: comunitățile

științifice și profesionale; instituții științifice și de învățământ; instituții administrative și alte tipuri de organizații; indivizi independenți de orice tip de structură organizațională. Autorul contemporan este tot mai dependent de contextul electronic în activitățile sale, cu tot ce presupune acesta.

Editorul este primul intermediar al unei lucrări științifice, profesionale sau literare între autor și utilizator sau cititor. Editorul este responsabilul de realizarea fizică a unei lucrări în acord cu normele acceptate de publicare și difuzare. Producerea și comercializarea cărților și a altor documente au în primul rând o dimensiune economică. În spațiul virtual, Internet, câmpul editorului și al librarului se intersectează tot mai mult, iar librarul pierde teren în fața editorului care preferă să-și vândă singur propriile produse.

CUVINTE-CHEIE

- ▶ *model editorial*
- ▶ *autor*
- ▶ *editor*
- ▶ *difuzor*
- ▶ *librar*

Introducere

Procesele de construcție, prelucrare, comunicare și utilizare a resurselor informaționale s-au modificat considerabil sub influența Tehnologiilor Informației și Comunicării (TIC) și s-au desprins aproape în totalitate de modelele tradiționale. Procesele de digitalizare, dezvoltarea lor extraordinară modifică semnificativ canalul informațional între autor și cititor. Modelul de comunicare tradițional care pune în relație autorul cu cititorii săi are în vedere o serie de teorii, metode și tehnologii care contribuie la crearea, editarea, tipărirea, difuzarea, prelucrarea, intermedierea, comunicarea și utilizarea unui produs de informare. Modelul de comunicare autor – cititor în mediul digital păstrează relativ puțin din cel tradițional, obligând astfel actorii implicați să își redefinească atribuțiile specifice.

Într-un model editorial de creare și difuzare a unei resurse de informare sau a unui document fie că este o carte, fie un periodic sau orice alt document scris, componentele de bază sunt autorul, editorul și difuzorul sau librarul sau responsabilul cu distribuirea și vânzarea documentelor.

1. Autorul

Autorul este responsabilul intelectual al unui produs informațional. În „spațiul” autorului întâlnim procesul de construcție a informației. Construcția informației este un proces creativ; reprezintă rezultatul unui proces intern de lucru, un proces intelectual și tehnologic în urma căruia rezultă un produs de informare și documentare adecvat unei nevoi precise de informare.

Actorii construcției informației sunt: comunitățile științifice și profesionale; instituții științifice și de învățământ; instituții administrative și alte tipuri de organizații; indivizi independenți de orice tip de structură

organizațională. Autorii aparțin de regulă acestor structuri organizaționale sau instituționale care au un rol important în determinarea cadrului necesar realizării activităților științifice, tehnice sau profesionale, care fac posibilă activitatea intelectuală de creare, redactare a unei lucrări sau produs informațional. Autorii din domeniul artistic, literar, muzical sau din altă formă de exprimare artistică sunt în general mai puțin dependenți de o structură instituțională în etapa de creație (dar nu și în etapele de difuzare și comunicare).

Autorul, dincolo de procesele de gândire, analiză, sinteză, reflecție, redactare, care sunt apanajul activităților pur intelectuale, trebuie să facă față și unor noi provocări legate de obligativitatea utilizării unor noi instrumente de scriere, multiplicare, publicare a informației caracteristice mediului digital. Autorul contemporan este tot mai dependent de contextul electronic în activitățile sale, cu tot ce presupune acesta. Astfel, în realizarea unei lucrări, autorul trebuie să facă față „exploziei informaționale” atât în faza de documentare, când își caută sursele de informare sau de inspirație, cât și în faza de difuzare, când încearcă să facă cât mai vizibilă opera sa în imensa cantitate de resurse documentare existente deja. De asemenea, manuscrisul lucrării trebuie realizat în format electronic (chiar dacă există variante scrise de mână). De asemenea, multiplicarea și difuzarea produsului intelectual final îl pot implica pe autor într-o măsură mai mare decât în modelul tradițional (poate exista și varianta ca autorul să își multiplice și să își difuzeze singur lucrările prin site sau blog propriu) (1).

Preocupările autorului legate de realizarea și publicarea lucrărilor sale se referă la (2):

- cum se scrie în context digital? (utilizarea instrumentelor electronice, a dispozitivelor specifice, a programelor informative adecvate, acumularea și dezvoltarea cunoștințelor teoretice și a competențelor necesare în documentare, regăsirea informației, redactare, corectare, utilizarea referințelor etc.).

- care sunt tehnicile și metodele de muncă intelectuală în acest nou context? (cum se organizează informația, care sunt normele acceptate de redactare etc.);

- cum se realizează interacțiunea autorului cu editorul, cititorii, internauții prin intermediul TIC?;

- care sunt modelele de difuzare a informației?; în ce măsură autorul se implică în difuzarea informației și dacă poate controla sau nu acest proces?;

- cum se reconfigurează rolul intermediarilor (editor, difuzor, librar) în canalul informațional?;

- care este statutul autorului în era digitală?

Autorul este creatorul unui produs intelectual care poate fi ficțiune, literatură științifică, tehnică, profesională. A scrie în context digital exprimă în esență același proces intelectual de construcție de sens ca urmare a unor activități de gândire și reflecție, diferența fiind dată de instrumentele și programele informatice utilizate. Creația digitală a unui autor sau opera sa digitală poate avea caracteristici diferite în funcție de modalitatea tehnică de realizare, dar și de modalitatea de difuzare. Poate fi o prezentare identică cu forma tipărită; poate fi prezentare hypertextuală; integrare de resurse eterogene (text, imagini, video, multimedia) într-o interfață unitară. Se poate vorbi de roman multimedia, hyperroman, nuvelă hypertext, foileton hypermedia, email-roman. Autorul unui produs intelectual poate să-și difuzeze rezultatul parțial sau final pe un site propriu – site de autor; poate participa la realizarea de site-uri colective sau comunitatea științifică poate alege să publice rezultatele cu ajutorul unui editor.

Mediul digital oferă o serie de avantaje pentru autori. În primul rând, le permite să își creeze, dacă doresc, un spațiu virtual propriu sub forma site-ului personal sau al blogului și astfel să aibă o relativă autonomie în publicare, să stabilească și să mențină cu ușurință legătura cu cititorii, să accepte eventual sugestiile acestora, să facă corecturi, modificări, reeditări. Apare așa-numitul „manuscris public” (3).

Utilizarea blogurilor pentru publicare poate constitui un avantaj mai ales pentru autorii neconsacrați. Înainte de a-și trimite lucrarea în forma finală editorilor potențiali, ei își pot testa talentul și nivelul de competență publicând în regim propriu pe Internet. În al doilea rând, digitizarea fluidizează comunicarea între autor și editor.

În ceea ce privește nivelul de competență în utilizarea internetului și a programelor și tehnologiilor digitale aferente, precum și modalitățile și măsura în care se interacționează cu cititorii, se disting mai multe tipuri de autori în rețea (4):

- Autorul experimentat care posedă în mare măsură cunoștințele teoretice și competențele practice pentru a scrie în format electronic și pentru a-și publica și difuza lucrările în rețea. De asemenea, este un autor care scrie cu ușurință indiferent de particularitățile mediului digital, care realizează lucrările proprii, dar care intervine și pe liste de discuții sau face comentarii asupra altor lucrări, stabilește și menține legătura cu cititorii săi. Pentru un asemenea autor, publicarea și prezența în spațiul digital sunt mai importante decât metodele tradiționale de editare, publicare și difuzare;

- Autorul de rețea este autorul care utilizează mediul digital pentru ași susține întreaga activitate creativă care se bazează pe modelele consacrate de editare și publicare. Va utiliza Internetul pentru a semnală apariția noilor sale lucrări, iar formatul digital al acestora va susține și promova formatul tipărit. Un asemenea autor utilizează spațiul digital pentru a explora posibilitățile oferite de acesta în dezvoltarea de noi metode de documentare, scriere și redactare, publicare și promovare sau pentru a realiza proiecte colective cu alți autori;

- Autorul comentator este autorul prezent în spațiul digital mai ales prin opiniile, comentariile, intervențiile sale referitoare la anumite fapte, evenimente sau alte lucrări (ar putea fi cazul autorilor din presă);

- Autorul care afișează este autorul mai puțin experimentat în utilizarea spațiului digital și care

utilizează avantajele oferite de acesta în mod limitat, în principal pentru a-și publica lucrările fără a relaționa cu cititorii și fără a se implica prea mult în promovarea și difuzarea lucrărilor.

Competențele dobândite de un autor în realizarea lucrărilor sale sunt utilizate și dezvoltate și în realizarea de lucrări colective. Cele mai numeroase lucrări colective provin din mediile profesionale și științifice, iar autorii aparțin unor asemenea comunități profesionale sau științifice organizate sau nu sub forma comunităților virtuale.

2. Editorul

Editorul este primul intermediar al unei lucrări științifice, profesionale sau literare între autor și utilizator sau cititor. Editorul este responsabilul de realizarea fizică a unei lucrări în acord cu normele acceptate de publicare și difuzare. Producerea și comercializarea cărților și a altor documente au în primul rând o dimensiune economică. Într-un model economic editorial se întâlnesc autorul, agentul sau impresarul, editorul, tipograful, difuzorul, distribuitorul, vânzătorul sau librarul, fiecare cu responsabilitățile sale specifice (5).

În cazul documentelor digitale, responsabilitățile se pot modifica, iar întreg modelul editorial pare a se simplifica (de exemplu, autorul poate să își editeze și să își publice singur lucrările). Pot apărea însă noi responsabilități datorate cunoștințelor și competențelor informatice solicitate.

Mediul digital a produs mutații rapide și deosebit de importante în „spațiul” editorului. Meseria de editor s-a schimbat aproape în întregime. Editorii în mediul electronic își asumă difuzarea și vânzarea din ce în ce mai mult în detrimentul librarilor. Mai mult decât atât, alături de editori și de alte categorii profesionale din alte domenii își asumă responsabilități în editarea de documente în format digital. Un studiu realizat în Franța privind

practicile de editare în context digital arată, printre altele, care ar fi cei care editează în această formă (6):

- editorii, în paralel cu activitatea editorială pe hârtie;
- alte profesii ale cărții în afara editorilor (de exemplu bibliotecile, instituțiile de presă etc.);
- dezvoltatorii web și alți actori din domeniul informaticii sau al telefoniei mobile;
- domeniile artistice;
- domeniile bancar, comercial, de asigurări;
- domeniul inovării, consilierii și cercetării;
- domeniile marketing și comunicare;
- alții (inclusiv universitățile sau autorii în regie proprie).

Remarcăm că în multe domenii există preocuparea de auto-editare sau editarea în regie proprie a documentelor pentru care se pot considera autori sau de care sunt responsabili.

Cel mai interesant model de editare are în vedere producția domeniilor științific și tehnic (7). În mai puțin de zece ani, editorii din domeniul științific și tehnic au trecut aproape în întregime de la modul de lucru și suportul tradițional la modul de lucru și suportul digital. Mai mult, alături de editurile consacrate, instituțiile de cercetare, comunități științifice (în special din rațiuni de cost și rapiditate) preiau rolul de editor, publicându-și în formă electronică rezultatele activităților de cercetare. Publicarea în regie proprie a rezultatelor reprezintă și o modalitate de a eluda o bună parte din complicațiile unui proces editorial. Marile universități realizează depozite digitale instituționale. Depozitele digitale instituționale sunt colecții digitale ale producției științifice universitare (e-printuri, rapoarte tehnice și de cercetare, teze și disertații, studii și articole, materiale didactice). Unele depozite instituționale sunt folosite ca platforme de publicare pentru publicații electronice. Universitățile aleg aceste forme de editare și publicare întrucât permit un control eficient, cantitativ și calitativ, al producției

științifice universitare, permit extinderea accesului la cercetare și controlul fondurilor de cercetare.

Marile edituri, deși aparent au trecut printr-o situație de criză, au reușit să se adapteze exigențelor impuse de noile tehnologii ale informării și comunicării. Au înțeles că nu este vorba de o simplă schimbare a suportului, ci de o transformare mult mai profundă care afectează întregul lanț al producerii și comunicării rezultatelor cercetării științifice. Produsele științifice se pot prezenta într-o formă nouă, impun noi exigențe și restricții în utilizare. Prin urmare, marile edituri, adresându-se unui public specializat diversificat, cu posibilități financiare și tehnice diferite, își diversifică la rândul lor oferta. Alături de produsele și serviciile tradiționale beneficiarii pot solicita și varianta electronică a acestora.

În industria creației intelectuale, inclusiv în spațiul digital, sunt o serie de aspecte care trebuie luate în considerare și care determină și condiționează toate activitățile specifice. Acestea pot fi bariere sau obstacole sau, dimpotrivă, pot stimula dezvoltarea acestui sector. Avem în vedere aspectele tehnice, economice, juridice, socio-culturale din a căror analiză se pot identifica perspectivele industriei creației intelectuale în spațiul digital.

2.1. Aspecte tehnice

Sunt avute în vedere platformele de editare-publicare, formatele de lectură și suportul de lectură.

Platformele reprezintă spațiul digital în care se întâlnesc oferta producătorilor de documente digitale cu cererea utilizatorilor sau cumpărătorilor. În acest spațiu definit de platformele digitale de vânzare-cumpărare, autorul, editorul și librarul se reunesc într-un demers comun. Autorul, în cazul auto-editării, și editorul sunt furnizorii fișierelor digitale care constituie documentele digitale publicate. Concurența dintre platforme atrage, după sine, dezvoltarea de servicii speciale pentru autori, editori sau cumpărători. De asemenea, subvenționarea publicării poate fi o tactică de atragere a editorilor și

clienților. Principalele probleme ale platformelor sunt accesibilitatea și stabilitatea resurselor oferite. Autorii care se auto-editează și editorii sunt puși în fața a două alternative: fie pot edita pe platforme consacrate care investesc în tehnologii fiabile care să asigura atât accesul, cât și stabilitatea resurselor, fie își dezvoltă propria platformă de editare-publicare, existând riscul să folosească tehnologii inaccesibile, puțin fiabile care să limiteze accesul sau să facă resursele puțin vizibile în spațiul digital sau instabile. Fiecare editor își face propria analiză și vede dacă poate cu adevărat susține un serviciu propriu de editare-publicare sau apelează, contra cost, la platforme consacrate (8).

2.2. Aspecte economice

Modelul economic care permite realizarea documentelor electronice sau digitale este variat în funcție de obiectivele avute în vedere pentru difuzarea unui asemenea conținut informațional, precum și de tehnologiile implicate. Se disting: un model economic comercial, al editorilor care privesc cartea digitală ca un produs comercial destinat vânzării și aducător de profit; un model economic de distribuire, de diseminare a unui conținut de cercetare, ca o componentă a valorificării cercetării – și prin urmare, nu primează profitul adus de acest produs informațional; un model economic cultural care presupune utilizarea cărților digitale într-un demers cultural, educațional sau artistic – realizarea lor se face de cele mai multe ori prin sponsorizare sau subvenție (9).

2.3. Aspecte juridice

Aspectele juridice sunt de cele mai multe ori o extensie a normelor valabile în contextul tradițional de editare și publicare. Din perspectiva construirii și valorificării resurselor digitale, drepturile de proprietate intelectuală au în vedere rezolvarea problemelor de natură legală asociate cu accesarea,

copierea și diseminarea documentelor pe suport fizic și digital. Aceste drepturi includ (10):

- drepturile proprietarului surselor materiale care sunt digitizate;
- drepturile proprietarului asupra resurselor digitizate;
- drepturile sau permisiunea garantată editorului sau furnizorului de servicii de a face disponibilă resursa digitală;
- drepturile sau permisiunea garantată de utilizare a resurselor digitale.

2.4. Aspecte socio-culturale

Aceste aspecte au în vedere utilizarea documentelor digitale în activitatea curentă și în activități culturale sau recreative. Este evident că se poate vorbi de un public al documentului digital, al cărților digitale; un public care a asimilat mediul digital ca un mediu de lucru, un mediu de formare profesională, de informare-documentare sau de loisir. Mediul digital, privit ca un nou context informațional și de comunicare, modifică modele sociale, culturale și psihologice tradiționale.

Fără îndoială, editurile sunt obligate să facă față crizei sau provocărilor mediului digital și să dezvolte strategii de adaptare în noul context. Există mai multe modalități de adaptare (11):

- susținerea proiectelor interne sau la comandă (cu un grad mai mic de risc) și o drastică selecție a manuscriselor reținute spre publicare (de exemplu, în Franța, marile edituri rețin spre publicare în jur de 1% din manuscrisele primite);
- partajarea riscului recuperării investiției cu autorul, prin negocieri ale drepturilor de autor;
- diversificarea portofoliului editorial (producția de titluri noi să nu depășească totuși 33-35%, întrucât ar fi dificil să fie făcute cunoscute publicului toate aceste lucrări noi);
- dezvoltarea producției de carte populară fără pretenții grafice exagerate (mai ieftine, de exemplu „livre de poche”);

- extinderea portofoliului de publicare la nivel internațional (comercializarea traducerilor);

- dezvoltarea de produse derivate (de exemplu CD sau DVD care să conțină ecranizări sau adaptări cinematografice ale lucrărilor literare sau DVD pentru învățarea limbilor străine);

- publicarea autorilor cunoscuți, consacrați, care au succes garantat la vânzare;

- implicarea directă a editorilor în distribuție și vânzare.

Indiferent de strategiile adoptate, editorii vor avea parcursul lor în industria creației intelectuale scrise, întrucât este nevoie de competențele specifice acestora, care nu pot fi suplinite în totalitate de alți actori ai canalului informațional.

3. Difuzorul, librarul

Internetul este în egală măsură un mediu de difuzare, dar și de promovare pentru resursele informaționale și documentare. Difuzarea presupune semnalarea și punerea la dispoziția cititorilor a lucrărilor literare sau științifice și, prin urmare, poate presupune și toate activitățile și tehnicile prin care o operă este promovată, este făcută cunoscută potențialilor cumpărători sau utilizatori. Internetul poate fi privit ca (12):

- instrument de promovare (anunțuri de conferințe, congrese sau alte manifestări științifice sau profesionale; anunțuri de prezentare a lucrărilor științifice sau literare etc.);

- mediu de comunicare cu utilizatorii potențiali;
- prezentări detaliate înainte de publicare, preprinturi;

- vector de realizare a lucrărilor (în cazul lucrărilor colective sau în evoluție).

Dintre modalitățile de difuzare și promovare online de disting (13):

- „portret” de autor pe site-ul editorului;

- site, blog dedicat autorului și lucrărilor sale;
- prezența autorului și editorului pe site-urile de socializare;

- site interactiv cu lucrările în curs de publicare, parțial realizate de autor, asigurându-se astfel posibilitatea interacționării cu cititorii înainte de publicare, astfel încât să poată fi testată reacția acestora, să poată fi folosite reacțiile lor pentru modificarea, adaptarea sau clarificarea textului.

Librarul reprezintă, după editor, al doilea intermediar în canalul informațional între autor și cititor. O discuție asupra influenței TIC în spațiul librarului trebuie să țină cont de formele de reprezentare a librăriei, ca structură instituțională care are menirea de a intermedia printr-un act comercial accesul la document și informație. Documentele dintr-o librărie, într-o accepțiune obișnuită, au forma publicațiilor tipărite, dar au apărut librării și în spațiul digital. Când vorbim de librăriile electronice, avem în vedere următoarele aspecte (14):

- librăria electronică care vinde online documente tipărite în format clasic (avantajul constă în consultarea la domiciliu a informației bibliografice asupra ofertei; posibilitatea de a face comanda online, în funcție de prezentarea ofertei, o serie de informații suplimentare).

- librăria electronică care vinde cărți electronice (e-books) sau alte documente în format digital care pot fi transmise clientului sub formă de fișier sau CD. Posibilități de ofertare și distribuire sunt în funcție de strategia de marketing adoptată: este permisă consultarea gratuită a cuprinsului, a bibliografiei, a rezumatului, a aprecierilor critice, a unui capitol etc. Întâlnim și practica de a comercializa doar online documente sau părți din acestea. Se vinde versiunea full-text a unui document sau a unei părți din document (de exemplu articol din revistă; capitol din carte, imagine dintr-un album, hartă dintr-un atlas etc.). Nu se poate vorbi de expedierea prin poștă, ci de transmitere a versiunii digitale prin Internet (poșta electronică

sau descărcare de pe Internet). Aceasta presupune existența unui acord cu editorii privind realizarea unei baze de date a ofertelor lor de documente digitale și permisiunea acordată de intermediere a vânzării și de difuzare; managementul drepturilor digitale (drepturile de autor și drepturile conexe; drepturile de licență, drepturile de acces, imprimare, împrumut și alte drepturi specifice mediului digital).

Platformele de difuzare și vânzare online oferă atât lucrări tipărite (prin aplicația de vânzare-cumpărare online), cât și lucrări digitale. În funcție de forma de prezentare și de nivelul de distribuție, se disting trei categorii de librării online (15): platforme globale (de pildă Amazon); platforme ale marilor lanțuri de librării naționale (de pildă Fnac, Casa del Libro, BOL etc.); librării independente.

Sub aspect tehnic, pot exista, de asemenea, mai multe variante: platformă colaborativă (administrată de o instituție sau de o asociație); soluție la cheie propusă de regulă de un editor sau de un distribuitor (de exemplu bazele de date); dezvoltarea de către o librărie a unui site propriu de vânzare-cumpărare.

Librăriile, în forma lor cunoscută, par a parcurge o perioadă de criză din cauza dezvoltării Internetului și a documentelor digitale, suscitând pe drept îngrijorarea membrilor comunității profesionale (16). Un studiu privind librăriile în lume încearcă să prezinte provocările cărora trebuie să le facă față acest difuzor și intermediar de resurse de informare (17). Conform acestui studiu, tendințele în comerțul de carte sunt diferite, inegale și dificil de comparat. SUA și Marea Britanie au o piață electronică a comerțului de carte avansată (de exemplu Amazon.com), în timp ce în Franța și în Spania predomină comerțul tradițional cu documente imprimate. Doar în Germania se poate observa o dezvoltare complementară și în evoluție atât a comerțului tradițional, cât și a celui electronic pentru piața cărții.

Cauzele principale ale diferențelor dintre comerțul tradițional și cel electronic ar fi (18):

- pirateria pe Internet pentru cărți și alte resurse de informare;
- prețurile (costurile) diferite între cele două modele de editare și difuzare, tradițional și digital;
- practicile de lectură (care în anumite cazuri pot fi considerate bariere);
- tehnologiile implicate.

Observăm că, în spațiul Internet, câmpul editorului și al librarului se intersectează tot mai mult, iar librarul pierde teren în fața editorului care preferă să-și vândă singur propriile produse. Avantajul librarului constă în faptul că oferta sa reunește, într-un singur punct de acces, oferta mai multor editori și poate realiza instrumente de informare bibliografică, satisfăcând în mare măsură nevoile de informare ale clienților.

Pentru a putea răspunde cât mai bine provocărilor lumii contemporane, librăriile adoptă o serie de soluții (19):

- o gestiune cât mai riguroasă cu puțință a propriei afaceri;
- diversificarea activităților (de exemplu papetărie, material cartografic etc.);
- animație culturală, marketing inovator care să implice, de exemplu, și radio și tv;
- librăria să devină spațiu cultural sau spațiu comunitar (inclusiv ceainărie, cafenea, spațiu de petrecere a timpului liber);
- dezvoltarea de noi servicii (de pildă referințe, cercetări bibliografice, realizarea de bibliografii, webografii care sunt de regulă servicii de bibliotecă; vânzări sub formă de abonament etc.);
- utilizarea Internetului pentru public în spațiile librăriei.

Concluzii

Mediul digital oferă o serie de avantaje pentru activitatea editorială și toți actorii implicați. În primul rând, le permite autorilor să își creeze, dacă doresc,

un spațiu virtual propriu sub forma site-ului personal sau al blogului și astfel să aibă o relativă autonomie în publicare, să stabilească și să mențină cu ușurință legătura cu cititorii, să accepte eventual sugestiile acestora, să facă corecturi, modificări, reeditări. În al doilea rând, digitizarea fluidizează comunicarea între autor și editor. În cazul publicațiilor electronice, editarea se poate realiza pe parcursul redactării sau autorul poate interveni pe parcursul editării, luând în considerare opiniile cititorilor și făcând modificările și ajustările solicitate sau semnalate. Prin platformele de publicare, editorul și difuzorul sau librarul își largesc aria comercială, își multiplică și diversifică modalitățile de promovare și vânzare și, mai ales, beneficiind de avantajele TIC își construiesc strategii de adaptare la noul context socio-economic.

NOTE

1. *L'auteur au temps du numérique*. Paris: Hadopi, Edition des Archives Contemporaines, 2010. p. 3-7. Disponibil la: <http://labs.hadopi.fr/sites/default/files/ressource/4967/files/auteurtempsnumeriqueId.pdf>. Disponibil pe Google books [accesat 24.09.2015].
2. *Ibidem*, p. 4.
3. *Ibidem*, p. 60-61.
4. *Ibidem*, p. 81-87.
5. *Fiche pratique. Comprendre et connaître la chaîne du livre*. Fiche créée par Rémi Gimazane, Mise à jour par Amandine Jacquet, 2013. Disponibil la: <http://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/1754-comprendre-et-connaître-la-chaîne-du-livre.pdf> [accesat la 24.09.2015].
6. Aurélie Bollé, Marie-Christine Roux, Virginie Rouxel. *Pratique d'éditeurs: 50 nuances de numérique*. Etude réalisée par le MOTif et le Labo de l'édition. Paris: 2014. Disponibil la: <http://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/64792-pratiques-d-editeurs-50-nuances-de-numerique.pdf> [accesat la 24.09.2015].

7. Elena Tîrziman. *Colecții și biblioteci digitale*. București: Editura Universității din București, 2011. p. 43-44.

8. Mathieu Perona. Plate-formes et ventes liées au royaume du livre numérique. În: *La chaîne du livre à l'ère du numérique*. DOSSIER par La Rédaction INAGLOBAL, 2011. Disponibil la: <http://www.inaglobal.fr/edition/article/plate-formes-et-ventes-liees-au-royaume-du-livre-numerique?tq=5> [accesat la 24.09.2015].

9. Elena Tîrziman. *Op. cit.*, p. 52.

10. MINERVA *Technical Guidelines for Digital Cultural Content Creation Programmes*: Version 2.0. 2008. p 83-85. Disponibil la: <http://www.minervaeurope.org/publications/MINERVA%20TG%202.0.pdf> [accesat 24.09.2015].

11. François Moreau; Stephanie Peltier. *Fundamenteaux et mutations du secteur de l'édition: les ressorts de l'économie de la création*. Disponibil la: http://www.sne.fr/wp-content/uploads/2015/03/SNE-etude-economie-du-livre_mars-2015.pdf [accesat la 24.09.2015].

12. *L'auteur au temps du numérique*, p. 64-65. Disponibil la: <http://labs.hadopi.fr/sites/default/files/ressource/4967/files/auteurtempsnumeriqueld.pdf>. Disponibil și pe Google books [accesat 24.09.2015].

13. *Ibidem*, p 87-96.

14. Elena Tîrziman. *Op. cit.*, p. 45-46.

15. Cecile Moscovitz, Reidiger Nischinbart, avec la collaboration de Jennifer Krenn. *Librairies dans le monde. (Allemagne, Espagne, Etats-Unis, France, Pays Bas, Royaume Uni). Etude Comparative*. Paris: Livre Hebdo, Cercle de la librairie, 2013. p. 16-19. <http://cercledelelibrairie.org/documents.aspx>; <http://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/61096-librairies-dans-le-monde.pdf> [accesat 24.09.2015].

16. Emmanuel Delhomme. *Un libraire en collere*, Paris, L'Editeur, 2011.

17. *Librairies dans le monde*. Disponibil la: <http://cercledelelibrairie.org/documents.aspx>; <http://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/61096-librairies-dans-le-monde.pdf> [accesat 24.09.2015].

18. *Ibidem*, p. 4.

19. *Ibidem*, p. 22-27.

BIBLIOGRAFIE

1. **BOLLÉ, Aurélia; ROUX, Marie-Christine; ROUXEL, Virginie.** *Pratique d'éditeurs: 50 nuances de numérique*. Etude réalisée par le MOTif et le Labo de l'édition. Paris: 2014. Disponibil la: <http://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/64792-pratiques-d-editeurs-50-nuances-de-numerique.pdf> [accesat la 24.09.2015].

2. **DELHOMME, Emmanuel.** *Un libraire en collere*, Paris, L'Editeur, 2011.

3. **GIMAZANE, Rémi; mise à jour par JACQUET, Amandine.** *Fiche pratique. Comprendre et connaître la chaîne du livre*. 2013. Disponibil la: <http://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/1754-comprendre-et-connaître-la-chaîne-du-livre.pdf> [accesat la 24.09.2015].

4. *L'auteur au temps du numérique*. Paris: Hadapi, Edition des Archives Contemporaines, 2010. Disponibil la: <http://labs.hadopi.fr/sites/default/files/ressource/4967/files/auteurtempsnumeriqueld.pdf>. Disponibil pe Google books [accesat 24.09.2015].

5. *Librairies dans le monde*. Disponibil la: <http://cercledelelibrairie.org/documents.aspx>; <http://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/61096-librairies-dans-le-monde.pdf> [accesat 24.09.2015].

6. **MINERVA** *Technical Guidelines for Digital Cultural Content Creation Programmes*: Version 2.0. 2008. Disponibil la: <http://www.minervaeurope.org/publications/MINERVA%20TG%202.0.pdf> [accesat 24.09.2015].

7. **MOREAU, François; PELTIER, Stephanie.** *Fundamenteaux et mutations du secteur de l'édition: les ressorts de l'économie de la création*. Disponibil la: http://www.sne.fr/wp-content/uploads/2015/03/SNE-etude-economie-du-livre_mars-2015.pdf [accesat la 24.09.2015].

8. **MOSCOVITZ, Cecile; NISCHINBART, Reidiger; avec la collaboration de KRENN, Jennifer.** *Librairies dans le monde. (Allemagne, Espagne, États-Unis, France, Pays Bas, Royaume Uni). Etude Comparative.* Paris: Livre Hebdo, Cercle de la librairie, 2013. Disponibil la: <http://cercledelelibrairie.org/documents.aspx>; <http://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/61096-librairies-dans-le-monde.pdf> [accesat 24.09.2015].

9. **PERONA, Mathieu.** Plate-formes et ventes liées au royaume du livre numérique. In: *La chaîne du livre à l'ère du numérique.* DOSSIER par La Rédaction INAGLOBAL, 2011. Disponibil la: <http://www.inaglobal.fr/edition/article/plate-formes-et-ventes-liees-au-royaume-du-livre-numerique?tq=5> [accesat la 24.09.2015].

10. **TÎRZIMAN, Elena.** *Colecții și biblioteci digitale.* București: Editura Universității din București, 2011.

An editorial model for the development and broadcasting information and documentary resources in a digital context

Authors

Assoc. Prof. Elena Tîrziman, PhD
University of Bucharest
elena.tirziman@litere.unibuc.ro

Assist. Prof. Maria Micle, PhD
West University of Timișoara
maria.micle@e-uvt.ro

Elena Tîrziman
Maria Micle

Abstract

In a traditional editorial model for the development and broadcasting information and documentary resources – be it a book, a periodical or any other written document – the main basic components are author, editor and distributor / bookshop seller / person responsible for the distribution and sale of documents. The *author – reader* model of communication in a digital environment keeps relatively few features of the traditional one, making the actors involved redefine their specific attributions. Thus, an author remains the intellectual responsible person for the information product. The building-up of information is a creative process: it represents the result of an inner working process, an intellectual and technological process resulting in an information and documentary product meeting a certain need for information. The

authors of information are, usually, scientific and professional communities, scientific and educational institutions, administrative institutions and other types of organisations, and individuals independent from any type of organisational structure. Contemporary authors are increasingly dependent on electronic context and on everything else related to it. An editor is the first intermediary of a scientific, professional or literary work between the author and user (reader). An editor is responsible for the physical achievement of a work in agreement with publication and distribution standards. Producing and marketing books and other documents have an economic dimension. In the virtual space, the Internet, the editor's field and the field of the bookseller intersect increasingly, while booksellers lose in front of the editor who chooses to sell his own products.

KEYWORDS

- ▶ *editorial model*
- ▶ *author*
- ▶ *editor*
- ▶ *distributor*
- ▶ *bookseller*

Introduction

The processes of building-up, processing, communicating and using information resources have changed considerably under the impact of Information and Communication Technologies (ICTs) almost separating from the traditional models. The digitising processes, their extraordinary development change significantly the information channel between author and reader. The traditional communication model that ties author and his/her readers relies on asset of theories, methods and technologies that contribute to the development, editing, printing, distribution, processing, intermediating, communicating and using an information product. The *author – reader* model of communication in a digital environment keeps relatively few features of the traditional one, making the actors involved redefine their specific attributions.

In a traditional editorial model for the development and broadcasting information and documentary resources – be it a book, a periodical or any other written document – the main basic components are author, editor and distributor / bookshop seller / person responsible for the distribution and sale of documents.

1. Author

An author is the intellectual responsible person for the information product. The process of building-up information takes place within an author's "space". Building-up of information is a creative process: it represents the result of an inner working process, an intellectual and technological process resulting in an information and documentary product meeting a certain need for information. The authors of information are, usually, scientific and professional communities, scientific and educational

institutions, administrative institutions and other types of organisations, and individuals independent from any type of organisational structure. Authors usually belong to these organisational or institutional structures that play an important role in establishing the framework necessary for the achievement of scientific, technical or professional activities that make possible the intellectual activity of developing, of editing a work or information product. Authors from art, literature, music or other artistic fields are, in general, less dependent on institutional structures during the process of creation (but not also during distribution and communication).

Authors need, besides thinking, analysing, synthesising, reflecting, editing – features of purely intellectual activities – face new challenges related to the use of new writing, multiplying, and publishing instruments characteristic to the digital environment. Contemporary authors are increasingly dependent on the electronic context of their activities. Thus, in achieving a work, authors need to face the "information explosion" during both the documenting phase (when they look for sources of information or inspiration) and the distribution phase (when they try to make their work as visible as possible amongst the huge amount of already existing documentary resources). Manuscripts also need to be in electronic format (apart from handwritten variants). Multiplying and distributing the final intellectual product can involve authors more than the traditional model (there are also cases when authors multiply and distribute their own works through websites or blogs) (1).

An author's concerns related to the achievement and publication of his/her works are (2):

- How to write in a digital context? (using electronic implements, specific devices, proper information programmes, accumulating and developing theoretical knowledge and competences necessary in documenting, finding information, editing, correcting, using references, etc.)

- What are the techniques and methods of intellectual work in this new context? (how to organise information, what the accepted editing standards are, etc.)

- How to interact with editors, readers, or Internet users through ICTs?

- What are the models of distribution of information? In what measure is the author involved in distributing information and can he/she control or not the process?

- How is the role of intermediaries (editor, distributor, and bookseller) reconfigured along the information channel?

- What is an author's status in the digital era?

An author is the creator of an intellectual product that can be fiction, or scientific, technical, and professional literature. Writing in a digital context is, in essence, the same intellectual process of building-up meaning because of thinking and reflection processes: the only difference lies in the information implements and programmes used. An author's digital creation can have different features depending on both the technical way of making it and on the type of distribution. It can be identical to a printed form, a hyper textual presentation, an integration of heterogeneous resources (text, images, video, and multimedia) in a unitary interface. We can speak of multimedia novel, hyper novel, hypertext short story, hypermedia serial, and e-mail novel. The author of an intellectual product can distribute the partial or whole result on his/her own site (author's site); he/she can participate in collective sites or the scientific community can choose to publish results with the help of an editor.

The digital environment provides a set of advantages for authors. First, they are allowed to create, if they wish, their own virtual space under the form of a personal site or blog and, thus, enjoy a relative autonomy in publishing, establish and maintain easily the contact with his/her readers and accept, if the case, their suggestions, make

corrections, changes, and re-editing. This is how the so-called "public manuscript" (3) appears. Using blogs to publish may be an advantage particularly for unacknowledged authors. Before sending the final form of their work to potential editors, authors can test their talent and competence level by publishing on the Internet. Second, digitising fluidises communication between author and editor.

As for the level of competence in using the Internet and digital programmes and technologies, as well as the ways and measure in which authors interact with their readers, there are several types of authors in the network (4):

- Experienced authors that possess the theoretical knowledge and practical skills necessary to write in electronic format and publish and distribute their works in the network. They are also authors that write easily no matter the features of the digital environment, that achieve their own works, and that step in during conversations or make comments about other works, establish and maintain contact with their readers. For such authors, publishing and being present in the digital space are more important than the traditional methods of editing, publishing and distributing.

- Network authors use the digital environment to support their creative activities based on well-known models of editing and publishing. They use the Internet to signal new works and the digital format of their works support and promote the printed format. Such authors use the digital space to explore the opportunities of developing new methods of documenting, writing and editing, publishing and promoting or to achieve collective projects;

- Commenting authors are present in the digital space mainly through opinions, comments, or interventions regarding certain facts, events, or other works (this could be the case of media authors);

- Posting authors are less experienced in using the digital space and use the advantages of the Internet limitedly mainly to publish their works without

interacting with their readers or involving too much in the promotion and distribution of their works.

- The competences acquired by an author are used and developed in collective works as well. The most numerous collective works come from professional and scientific environments and the authors belong to professional or scientific communities organised or not as virtual communities.

2. Editor

Editors are the first intermediaries of a scientific, professional or fiction work between authors and users (readers). Editors are responsible for the physical achievement of a work in agreement with accepted publication and distribution standards. Producing and marketing books and other documents have mainly an economic dimension. Authors, agents, editors, printers, distributors, sellers – all meet within an economic editorial model, each of them with his/her specific responsibilities (5).

In the case of digital documents, responsibilities can change, and the entire editorial model can be simplified (for instance, an author can edit and publish his/her own works alone). However, there can occur new responsibilities because of the necessary information knowledge and competences.

The digital environment has produced rapid and particularly important mutations in the editor's "space". The trade of editor has almost entirely changed. Electronic environment editors take over increasingly detrimental to booksellers. Moreover, together with editors and other professional trades from other fields, they take responsibilities in editing digital documents. A study carried out in France regarding editorial practices in a digital context show, among others, who edits in digital forms (6):

- Editors, in parallel with printing editorial activities;

- Other book-related fields besides editors (for instance, libraries, media institutions, etc.);

- Web developers and other actors in the field of information technologies or of mobile phoning;

- Art fields;

- Banking, trading, and insurance fields;

- Innovation, counselling, and research fields;

- Marketing and communication fields;

- Others (including universities or free-lance authors).

To note that, in many fields, there is concern for self-editing or free-lance editing of documents in authors and responsible individuals.

The most interesting editing model regards scientific and technical production (7). In less than 10 years, editors in the scientific and technical fields have almost entirely switched from the traditional way of working and support to the digital ones. Moreover, together with well-known publishing houses, research institutions, scientific communities (particularly for cost and rapidity reasons), they have undertaken the role of editors publishing in electronic format the results of their research activities. Publishing as free-lancers is also a way of eluding some of the complications of an editorial process. Great universities have built up institutional digital stores, i.e. digital collections of academic scientific production (e-prints, technical and research reports, theses and dissertations, studies and articles, teaching aids, etc.). Some institutional stores are used as platforms for the publishing of electronic publications. Universities have chosen this type of editing and publishing to allow effective control (both quantitatively and qualitatively) of academic scientific production and access to research and control of research funds.

Great publishing houses, though apparently having crossed a crisis, have managed to adapt to the exigencies of new information and communication technologies. They have understood that it is not

just about changing the type of support, but about a much deeper change that affects the entire chain of producing and communicating results of scientific research. Scientific products can have a new aspect, require new standards and are restrictive in use. Therefore, great publishing houses also diversify their offer because their audience is made up of diversified and specialised users: together with traditional products and services, they also supply electronic variants of the published works.

There are a few issues that need to be considered and that determine all specific activities in the industry of intellectual creation, including the digital space. These issues can hinder or, on the contrary, enhance the development of this sector. We have in mind technical, economic, legal, socio-cultural issues whose analysis allows the identification of the perspectives of intellectual creation in the digital space.

2.1. Technical Issues

We have in mind the editing-publishing platforms, reading formats and reading support.

Platforms are the digital space where digital document producers' offer meets users or buyers' demand. In this space defined by the sale-purchase digital platforms, authors, editors and book seller meet in a common approach. Authors, when self-editing, and editors are suppliers of digital files that are published digital documents. The competition between platforms triggers the development of special services for authors, editors or buyers. Subsidising publication can be a strategy to lure editors and clients. The main issues of these platforms are accessibility and stability of resources. Self-editing authors and editors face the following alternative: they can either edit on well-known platforms that invest in viable technologies to ensure access and resource stability, or they can develop their own editing-publishing

platforms while risking to use inaccessible, little viable technologies that limit access or make resources less visible or even unstable in the digital space. Each editor can analyse his/her own activity to see if he/she really can support his/her own editing-publishing service or appeal to well-known platforms (8).

2.2. Economic Issues

The economic model that allows electronic or digital documents varies depending on the goals in distributing information content and on the technologies involved. They distinguish between a commercial economic model of the editors that see digital books as commercial products for sale and profit; a distribution economic model of dissemination of research content – as a component of research valorisation (in which case the profit does not matter); a cultural economic model that supposes the use of digital books as a cultural, educational or artistic approach through sponsorship or subsidies (9).

2.3. Legal Issues

Legal issues are, in most cases, an extension of the standards valid in traditional editing and publishing. From the perspective of building-up and valorising digital resources, rights of intellectual property take into account the solution of legal issues related to accessing, copying, and disseminating documents on physical and digital support. These rights include (10):

- Rights of the owner of digitised material resources;
- Rights of the owner on digitised resources;
- Rights or permission granted to the editor or service supplier to make available the digital resource;
- Rights or permission granted to use digital resources.

2.4. Socio-cultural Issues

These issues take into account the current or cultural and recreational use of digital documents. Obviously, one can speak of an audience of digital documents, of digital books, an audience that has assimilated the digital environment as a working environment, an environment of professional training, of information-documentation or loisirs. The digital environment seen as a new information and communication context changes traditional social, cultural and psychological models.

Undoubtedly, publishing houses need to face crises or challenges of the digital environment and develop strategies to adapt to the new context. There are several ways of adapting (11):

- Supporting internal or ordered projects (with a less degree of risk) and a drastic selection of the manuscripts to be published (for instance, in France, great publishing houses retain only about 1% of the manuscripts submitted);

- Sharing the risk of recovering the investment with the author through negotiations of the copyright;

- Diversifying the editorial portfolio (only 33-35% new titles because of the difficulty of making them known to the audience);

- Developing the production of popular books without exaggerated graphics requirements (cheaper ones, for instance, the “livre de poche”);

- Extending the publishing portfolio internationally (marketing translations);

- Developing derived products (for instance, CDs or DVDs with adaptations of fiction or DVDs for the learning of languages);

- Publishing known, well-known authors guaranteeing book sale;

- Involving editors directly in distribution and sale.

No matter the strategies adopted, editors have their own responsibilities in intellectual creation because their specific competences are needed (they cannot be fully met by other actors of the information channel).

3. Distributor, Bookseller

The Internet is equally a means of distribution and of promotion for information and document resources. Distribution supposes signalling and supplying fiction or scientific works and, as such, it supposes all activities and techniques of promoting a work making it known to potential buyers or users. The Internet can be seen as (12):

- A promotion instrument (announcements of conferences, congresses or other scientific and professional events; announcements of presentations of scientific or fiction works, etc.);

- A means of communicating with potential users;

- Detailed presentations before publishing, pre-prints;

- A vector of work achievement (in the case of collective or evolving works).

Among ways of distributing and promoting online, there are (13):

- Author’s “portraits” on the editor’s site;

- Sites, blogs dedicated to authors and their works;

- The presence of authors and editors on socialisation sites;

- Interactive sites with works in print, partially made by the authors, ensuring the possibility of interacting with the readers prior to publication, to test their reaction and to change, adapt or clarify the text accordingly.

The bookseller is, after the editor, the second intermediary between author and reader. A talk about the impact of ICTs at a bookshop should take into account the aspect of the bookshop as institutional structure that is to intermediate through a commercial act access to document and information. The documents in a bookshop usually take the shape of printed publications, but there are also digital space bookshops. When speaking of digital bookshops, we take into account (14):

- Electronic bookshops that sell online classical printed documents (the advantage is that one can

see at home the bibliographic information on the offer and that he/she can order online and ask for supplementary information);

- Electronic bookshops that sell online e-books or other documents in digital format that can be supplied as a file or CD. Offer and distribution opportunities depend on the marketing strategy adopted: free consultation of the contents, of the references, of the abstract, of the critique, or a chapter, etc. There is also the practice of marketing only online documents or parts of documents. They sell the full-text version of a document or of a part of the document (for instance, an article from a magazine, a chapter of a book, an image from an album, a map from an atlas, etc.). This is not about mailing, but about e-mailing. This supposes an agreement with the editors regarding a database of offers of digital documents and permission granted to intermediate sales and distribution; management of digital rights (copyright and related rights; license rights, access rights, printing, borrowing, and other rights specific to the digital environment).

Online distribution and sale platforms supply both printed and digital works (through the online sale-purchase application). Depending on the type of presentation and of the level of distribution, they distinguish three categories of online bookshops (15): global platforms (for instance, Amazon); platforms of the great national bookshop chains (for instance, Fnac, Casa del Libro, BOL, etc.); independent bookshops.

Technically, there can also be collaborative platforms (administered by an institution or an association); ready-made solutions usually advanced by editors or distributors (for instance, databases); sale-purchase site development by a bookshop.

Traditional bookshops seem to be in crisis because of the Internet and of digital documents, and this is a reason for concern for the members of professional communities (16). A study regarding bookshops around the world presents the challenges they need

to face (17). According to this study, trends in book trade are different, unequal and difficult to compare. The US and UK have an advanced electronic book market (for instance, Amazon.com), while France and Spain are still dominated by traditional printed book trade. Only Germany has known a complementary development of e-commerce with books.

The main causes of differences between traditional and electronic commerce are (18):

- Internet piracy of books and other information resources;
- Different prices (costs) between the two types of editing and distributing (traditional and digital);
- Reading practices (in some cases, true barriers);
- Technologies involved.

We see that, on the Internet, the editors and booksellers intersect increasingly, while the bookseller loses in front of the editor who prefers to sell his own products alone. The advantage of the bookseller consists in the fact that his/her offer gathers the offers of several editors and can achieve bibliographical information instruments thus meeting the clients' need for information.

To meet the challenges of contemporary world, bookshops have adopted a set of solutions (19):

- A more rigorous management of one's own business;
- Diversifying activities (for instance, stationary, maps, etc.);
- Cultural animation, an innovative marketing involving both radio and TV;
- Turning the bookshop into a cultural or community space (including a tea shop, coffee shop, space for spare time);
- Development of new services (for instance, references, bibliographical research, bibliographies, webographies are usually library services; sales under the form of subscriptions, etc.);
- Using the Internet for the wide public in the bookshop space.

Conclusions

The digital environment supplies a set of advantages for editorial activities and the actors involved. First, it allows authors to create their own virtual space under the form of a personal site or blog ensuring autonomy in publishing, establishment and maintenance of contact with their readers, acceptance of suggestions, corrections, changes, re-editing. Second, digitalisation makes communication between author and editor easier. Editing can be done during writing or the author can intervene during editing taking into account the readers' opinions making changes and adjustments. Publishing platforms allow editors and distributors or booksellers to widen their commercial space, multiply and diversify means of promoting and marketing and building up strategies to adapt to the new socio-economic context relying on ICTs.

NOTES

1. *L'auteur au temps du numérique*. Paris: Hadapi, Editions des Archives Contemporaines, 2010. pp. 3-7. Available at: <http://labs.hadopi.fr/sites/default/files/ressource/4967/files/auteurtempsnumeriqueld.pdf>. Available at Google books [accessed on 24.09.2015].
2. *Ibidem*, p. 4.
3. *Ibidem*, pp. 60-61.
4. *Ibidem*, pp. 81-87.
5. *Fiche pratique. Comprendre et connaître la chaîne du livre*. Fiche créée par Rémi Gimazane, Mise à jour par Amandine Jacquet, 2013. Available at: <http://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/1754-comprendre-et-connaître-la-chaîne-du-livre.pdf> [accessed on 24.09.2015].
6. Aurélia Bollé, Marie-Christine Roux, Virginie Rouxel. *Pratique d'éditeurs: 50 nuances de numérique*. Etude réalisée par le MOTif et le Labo de l'édition. Paris: 2014. Available at: <http://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/64792-pratiques-d-editeurs-50-nuances-de-numerique.pdf> [accessed on 24.09.2015].

[enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/64792-pratiques-d-editeurs-50-nuances-de-numerique.pdf](http://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/64792-pratiques-d-editeurs-50-nuances-de-numerique.pdf) [accessed on 24.09.2015].

7. Elena Tîrziman. *Colecții și biblioteci digitale*. București: Editura Universității din București, 2011. p. 43-44.

8. Mathieu Perona. Plate-formes et ventes liées au royaume du livre numérique. In: *La chaîne du livre à l'ère du numérique*. DOSSIER par La Rédaction INAGLOBAL, 2011. Available at: <http://www.inaglobal.fr/edition/article/plate-formes-et-ventes-liees-au-royaume-du-livre-numerique?tq=5> [accessed on 24.09.2015].

9. Elena Tîrziman. *Op.cit.*, p. 52.

10. MINERVA *Technical Guidelines for Digital Cultural Content Creation Programmes: Version 2.0*. 2008. pp. 83-85. Available at: <http://www.minervaeurope.org/publications/MINERVA%20TG%202.0.pdf> [accessed on 24.09.2015].

11. François Moreau; Stephanie Peltier. *Fundamenteaux et mutations du secteur de l'édition: les ressorts de l'économie de la création*. Available at: http://www.sne.fr/wp-content/uploads/2015/03/SNE-etude-economie-du-livre_mars-2015.pdf [accessed on 24.09.2015].

12. *L'auteur au temps du numérique*, pp. 64-65. Available at: <http://labs.hadopi.fr/sites/default/files/ressource/4967/files/auteurtempsnumeriqueld.pdf>. Also available on Google books [accessed on 24.09.2015].

13. *Ibidem*, pp. 87-96.

14. Elena Tîrziman. *Op. cit.*, p. 45-46.

15. Cecile Moscovitz, Reidiger Nischinbart, avec la collaboration de Jennifer Krenn. *Librairies dans le monde. (Allemagne, Espagne, Etats-Unis, France, Pays Bas, Royaume Uni). Etude Comparative*. Paris: Livre Hebdo, Cercle de la librairie, 2013. pp. 16-19. <http://cercledealibrairie.org/documents.aspx>; <http://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/61096-librairies-dans-le-monde.pdf> [accessed on 24.09.2015].

16. Emmanuel Delhomme. *Un libraire en colère*, Paris, L'Editeur, 2011.

17. *Librairies dans le monde*. Available at: <http://cercledelelabrairie.org/documents.aspx>; <http://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/61096-librairies-dans-le-monde.pdf> [accessed on 24.09.2015].

18. *Ibidem*, p. 4.

19. *Ibidem*, pp. 22-27.

BIBLIOGRAPHY

1. **BOLLÉ, Aurélia; ROUX, Marie-Christine; ROUXEL, Virginie.** *Pratique d'éditeurs: 50 nuances de numérique*. Etude réalisée par le MOTif et le Labo de l'édition. Paris: 2014. Available at: <http://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/64792-pratiques-d-editeurs-50-nuances-de-numerique.pdf> [accessed on 24.09.2015].

2. **DELHOMME, Emmanuel.** *Un libraire en colère*, Paris, L'Editeur, 2011.

3. **GIMAZANE, Rémi; mise à jour par JACQUET, Amandine.** *Fiche pratique. Comprendre et connaître la chaîne du livre*. 2013. Available at: <http://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/1754-comprendre-et-connaître-la-chaîne-du-livre.pdf> [accessed on 24.09.2015].

4. *L'auteur au temps du numérique*. Paris: Hadapi, Edition des Archives Contemporaines, 2010. Available at: <http://labs.hadopi.fr/sites/default/files/ressource/4967/files/auteurtempsnumerique.pdf>. Available on Google books [accessed on 24.09.2015].

5. *Librairies dans le monde*. Available at: <http://cercledelelabrairie.org/documents.aspx>; <http://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/61096-librairies-dans-le-monde.pdf> [accessed on 24.09.2015].

6. **MINERVA** *Technical Guidelines for Digital Cultural Content Creation Programmes: Version 2.0*. 2008. Available at: <http://www.minervaeurope.org/publications/MINERVA%20TG%202.0.pdf> [accessed on 24.09.2015].

7. **MOREAU, François; PELTIER, Stéphanie.** *Fondamentaux et mutations du secteur de l'édition: les ressorts de l'économie de la création*. Available at: http://www.sne.fr/wp-content/uploads/2015/03/SNE-etude-economie-du-livre_mars-2015.pdf [accessed on 24.09.2015].

8. **MOSCOVITZ, Cecile; NISCHINBART, Reidiger; avec la collaboration de KRENN, Jennifer.** *Librairies dans le monde. (Allemagne, Espagne, Etats-Unis, France, Pays Bas, Royaume Uni). Etude Comparative*. Paris: Livre Hebdo, Cercle de la librairie, 2013. Available at: <http://cercledelelabrairie.org/documents.aspx>; <http://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/61096-librairies-dans-le-monde.pdf> [accessed on 24.09.2015].

9. **PERONA, Mathieu.** Plate-formes et ventes liées au royaume du livre numérique. In: *La chaîne du livre à l'ère du numérique*. DOSSIER par La Rédaction INAGLOBAL, 2011. Available at: <http://www.inaglobal.fr/edition/article/plate-formes-et-ventes-liees-au-royaume-du-livre-numerique?tq=5> [accessed on 24.09.2015].

10. **TÎRZIMAN, Elena.** *Colecții și biblioteci digitale*. București: Editura Universității din București, 2011.

Conducerea bibliotecii ca disciplină de studiu în învățământul norvegian din domeniul biblioteconomiei și științei informării

Autor

Ane Landøy
University of Bergen Library, Norvegia
ane.landoy@uib.no

Introducere

Problemele care trebuie investigate în această analiză sunt simple: ce cred cele două școli principale de biblioteconomie din Norvegia despre conducerea bibliotecii? Este un subiect important pentru ele în procesul de predare? Îl văd ca pe un domeniu specific al conducerii sau doar ca pe o conducere publică obișnuită?

Educația în biblioteconomie și știința informării (LIS) din Norvegia se regăsește în principal în două instituții de învățământ superior: Colegiul Universitar de Științe Aplicate din Oslo și Akershus (HiOA) și Universitatea din Tromsø (UiT). De asemenea, există o formă de învățământ pentru bibliotecarii școlari în cadrul Universității din Agder, care este în esență adițională educației pedagogice, adresându-se acelor profesori care au atribuții și de bibliotecari școlari. În această analiză, voi aborda conducerea bibliotecii ca un aspect al educației, fără a prezenta programul dedicat bibliotecarilor școlari.

Cele două programe de formare LIS, la HiOA și UiT au istoric și contexte diferite, precum și platforme și obiective educaționale diferite. În continuare, voi oferi mai întâi câteva informații generale despre cele două școli, iar apoi voi vorbi despre modulele pe care le oferă pentru problemele legate de conducere.

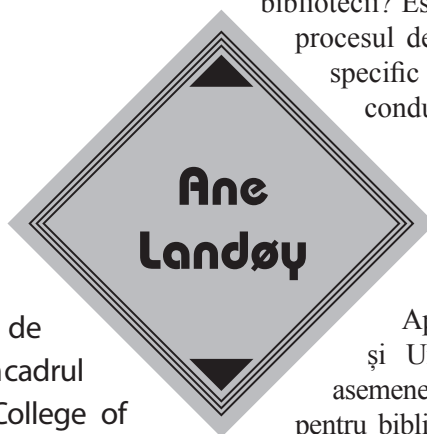
Atât HiOA, cât și UiT au adoptat procesul Bologna, cu trei cicluri de studiu.

Colegiul Universitar de Științe Aplicate din Oslo și Akershus (HiOA)

Colegiul Universitar de Științe Aplicate din Oslo și Akershus este cel mai mare colegiu universitar de stat din Norvegia, cu 16.000 studenți și 1.850

Abstract

În această analiză a educației biblioteconomice privind conducerea bibliotecii furnizate de cele două școli principale de biblioteconomie din Norvegia, din cadrul Oslo and Akershus University College of Applied Sciences (HiOA) și University of Tromsø (UiT), atenția se concentrează pe perspectiva instituțiilor de învățământ biblioteconomic: conducerea bibliotecii este ceva diferit sau este similară altor tipuri de conducere a organizațiilor publice? În ce măsură se poate deduce această perspectivă din descrierile cursurilor sau din listele de lecturi obligatorii?

CUVINTE-CHEIE

- ▶ *conducerea bibliotecii*
- ▶ *educația în biblioteconomie și știința informării*
- ▶ *Norvegia*

angajați. În forma sa actuală, este rezultatul fuziunii din august 2011, atunci când s-au unit fostele colegii universitare din Oslo și Akershus. La rândul lor, acestea erau rezultatul fuziunilor din 1994, atunci când colegii independente din regiune precum cele pentru profesori, pentru asistente medicale și pentru inginerie au fuzionat (1).

HiOA se consideră unică în context național, cu numeroasele sale programe profesionale, apropierea de zona practicii de bibliotecă și posibilitățile de studiu aprofundat la nivel de master și doctorat (2).

Școala de biblioteconomie, numită în prezent „Departamentul pentru arhive, biblioteci și știința informării” are 700 studenți și 40 angajați. Acestea oferă studii pe teme legate de arhive, biblioteci și știința informării, printre care se regăsesc studii de licență și master în biblioteconomie, cu o orientare tradițională, similară cu a majorității școlilor de biblioteconomie europene (3).

Universitatea din Tromsø (UiT)

Universitatea din Tromsø, Universitatea Arctică a Norvegiei, este a treia universitate ca mărime din Norvegia, cu 15.500 studenți și 3.500 angajați. UiT a trecut prin mai multe fuziuni în ultimii ani, încorporând colegii universitare din toată zona nordică a Norvegiei. Educația în domeniul biblioteconomiei a făcut parte din programa universității încă de la început. Ea este, totuși, orientată mai mult spre „media și documentare” (4).

Reflecții metodologice

În continuare, voi analiza cele două forme de studii biblioteconomice din Norvegia și ce probleme legate de conducerea bibliotecii abordează ele. Faptele și datele investigate sunt preluate de pe site-urile oficiale ale instituțiilor, incluzând și listele de lecturi recomandate studenților, acolo unde a fost posibil. Atunci când voi aborda educația în domeniul

bibliotecii, voi trece dincolo de aspectele privind „biblioteca și societatea” spre teme la care fac referire studiile tradiționale despre conducere.

Învățământul biblioteconomic la nivel de licență în HiOA și UiT - există module care abordează tema conducerii?

La HiOA, învățământul biblioteconomic, la fel ca majoritatea studiilor, constă în trei opțiuni: un program de un an, unul de licență și unul de master. De asemenea, există și un program doctoral, dar nu va fi tratat în acest articol.

Programul de un an poate fi urmat ca la zi sau la seral, iar modulele pot fi urmate și de la distanță, dar exclusiv ca formă de educație permanentă/educație pentru adulți și contra unei taxe. Programul de un an poate funcționa și ca prim an al programului de licență. Modulele din programul de un an se referă la „Organizarea și regăsirea cunoștințelor”, „Biblioteca și societatea” și „Comunicare literară și culturală”. Sunt abordate mai multe aspecte legate tehnologiile informației și comunicării, precum căutarea în bazele de date, publicarea pe web, XML, teoria bazelor de date și schimburile de date (5).

În cadrul cursului „Biblioteca și societatea” a modulului HiOA, nu există nimic legat de conducerea bibliotecii.

În programul de licență al HiOA, există două module care sunt oarecum relevante pentru „conducerea bibliotecii” - unul este numit „Dezvoltarea bibliotecii” și celălalt „Managementul schimbării în biblioteci”. „Managementul schimbării în biblioteci” este un curs opțional, care poate fi ales de student dintr-un total de trei (6).

În descrierea cursului se precizează: „Cursul se concentrează pe funcția conducerii, punând un accent particular pe managementul schimbării versus managementul bazat pe valoare. De asemenea, vor fi subliniate provocările speciale cu care se confruntă un lider în organizațiile bazate pe cunoaștere și în

organizațiile foarte mici. Sunt prezentate și evaluate exemple de instrumente de conducere specifice. Cursul abordează multiplele roluri concurente ale conducătorului bibliotecii, ca lider, practician, administrator și manager cu responsabilitate socială. Tot aici se abordează promovarea pe termen lung a bibliotecii” (7).

Pe lista lecturilor obligatorii se pot găsi cărți și articole despre organizații și teoria organizațională precum și despre managementul schimbării. Nu sunt incluse texte tradiționale de tipul „ce este conducerea?”. O parte a examenului constă într-o prezentare din tema „managementul schimbării” (8).

Conținutul cursului din modulul „Dezvoltarea bibliotecii” este „legat de noul rol al bibliotecii în societate, ce cadre legale există pentru bibliotecii, cum poate fi îndeplinit rolul bibliotecii, precum și de evaluarea activităților bibliotecii”. În lista lecturilor obligatorii accentul principal cade pe evaluarea și dezvoltarea serviciilor bibliotecii, și nu conducerea bibliotecii în sine (9).

La UiT, modulul „Bibliotecă, societate și management” este comun atât pentru programul de un an, cât și pentru cel de licență. Iată descrierea: „Cursul oferă o largă introducere în aspectele organizaționale, politice și societale referitoare la activitățile bibliotecilor publice și universitare. Bazat pe perspectivele teoretice asupra organizației, managementului și politicii informaționale, eforturile se concentrează pe organizarea bibliotecii și pe diverse zone ale societății - interacțiunea cu mediul. Noi studiem relația dintre bibliotecii, utilizatori și societate și modul în care aceasta se schimbă și se dezvoltă la nivel local, regional, național și internațional. Accentul se pune pe examinarea modulului în care rolul bibliotecii și al bibliotecarului s-a modificat în contextul schimbărilor tehnologice/digitale și societale și care sunt implicațiile pentru dezvoltarea, organizarea și managementul bibliotecii” (10).

Lista de lecturi obligatorii nu este disponibilă. Totuși, aici se studiază atât de multe subiecte, încât

conducerea bibliotecii probabil că nu se numără printre temele principale ale modulului.

Programul de licență în „Media și știința documentării” are două opțiuni: „Media” și „Media și administrarea documentelor”. Cei care aleg opțiunea „Media și administrarea documentelor” și au practică în bibliotecă sunt eligibili pentru a lucra într-o bibliotecă. Modulul „Bibliotecă, societate și management” este singurul care menționează ceva despre conducerea bibliotecii (11).

Module despre conducere la nivel de master la HiOA și UiT?

Programul de master obișnuit în învățământul biblioteconomic de la UiT se concentrează în special pe modul în care se face cercetarea necesară pentru elaborarea lucrării finale. Există câteva module opționale, dar niciunul nu are legătură cu tema conducerii bibliotecii sau a bibliotecii în societate (12).

Totuși, la HiOA există două programe de master diferite. Unul este tradiționalul „Master în biblioteconomie și știința informării”, care nu cuprinde în modulele opționale nimic special referitor la conducerea bibliotecii. Al doilea program de master se numește „Bibliotecă, management și conducere” și este destinat studenților care au lucrat în domeniul bibliotecilor și sunt pregătiți pentru un post de conducere sau pentru a se instrui suplimentar. Programul conține module precum „Instituții informaționale și culturale de comunicare”, „Managementul cunoașterii” și „Filosofia științei și metode”. Aceștia li se adaugă module opționale, care fac parte din programul de master „Management public”, un alt program al Facultății de științe sociale al HiOA. Modulele opționale sunt „Management strategic în sectorul public” și „Organizare și schimbare în sectorul public”. De asemenea, studenții pot alege între „Legislația muncii în procesele de schimbare” și „Managementul economiei, bugetului și performanței în sectorul public” (13).

În listele lor de lecturi obligatorii, toate modulele opționale includ o bună combinație de publicații internaționale de cercetare, precum și lucrări sau cărți (capitole) care sunt deosebit de relevante pentru sectorul public norvegian. Cu toate acestea, nu este recomandată o literatură specifică referitoare la conducerea bibliotecilor. În unele module studenților li se cere să scrie mici eseuri și totodată li se cere să-și găsească singuri literatura potrivită temei alese, în plus față de cea inclusă în listele de lectură obligatorie (14).

Discuții și concluzii

În cele două programe principale de învățământ biblioteconomic din Norvegia, conducerea bibliotecii nu este privită ca o temă importantă. Accentul este pus pe practica biblioteconomică - organizarea cunoștințelor, comunicarea literaturii și biblioteca în societate în general, cel puțin luând în considerare descrierile cursurilor și listele de lecturi obligatorii. Programul de master în biblioteconomie al HiOA, „Bibliotecă, management și conducere”, destinat în principal studenților cu frecvență redusă, care în același timp lucrează, are majoritatea modulelor sale despre conducere și management preluate din programul de master „Management public” al altui departament al HiOA (15).

Conducerea bibliotecii are câteva caracteristici distincte în Norvegia. Bibliotecile sunt destul de mici, din punct de vedere al personalului, iar conducătorii din bibliotecile publice, conform legii, trebuie să dețină o educație în domeniul biblioteconomiei (16).

În același timp, există dovezi anecdotice de la bibliotecile din ambele sectoare, public și universitar, că poate fi dificil să găsești bibliotecari care doresc să devină conducători și să preia această responsabilitate.

NOTE

1. **OSLO AND AKERSHUS UNIVERSITY COLLEGE OF APPLIED SCIENCES.** *Arkiv-, bibliotek-, og informasjonsfag.* <http://www.hioa.no/Studier-og-kurs/Fagomraade-arkiv-bibliotek-og-informasjonsfag/Arkiv-bibliotek-og-informasjonsfag#Bachelor> [accesat 13.03.2016].
2. *Ibidem.*
3. *Ibidem.*
4. **UNIVERSITY OF TROMSØ.** *Studiekatalogen.* <https://uit.no/utdanning> [accesat 13.03.2016].
5. **OSLO AND AKERSHUS UNIVERSITY COLLEGE OF APPLIED SCIENCES.** *Op. cit.*
6. *Ibidem.*
7. *Ibidem.*
8. *Ibidem.*
9. *Ibidem.*
10. **UNIVERSITY OF TROMSØ.** *Op. cit.*
11. *Ibidem.*
12. *Ibidem.*
13. **OSLO AND AKERSHUS UNIVERSITY COLLEGE OF APPLIED SCIENCES.** *Op. cit.*
14. *Ibidem.*
15. *Ibidem.*
16. **LANDØY, Ane; ZETTERLUND, Angela.** Similarities and dissimilarities among Scandinavian library leaders and managers. In: P. Herson, N. O. Pors (red.), *Library leadership in the United States and Europe: A comparative study of academic and public libraries.* Santa Barbara, Calif.: Libraries Unlimited, 2013, p. 93–108.

BIBLIOGRAFIE

1. **LANDØY, Ane; ZETTERLUND, Angela.** Similarities and dissimilarities among Scandinavian library leaders and managers. In: P. HERNON, N. O. PORS (red.), *Library leadership in the United States and Europe: A comparative study of academic and public libraries*. Santa Barbara, Calif.: Libraries Unlimited, 2013, p. 93–108.
2. **OSLO AND AKERSHUS UNIVERSITY COLLEGE OF APPLIED SCIENCES.** *Arkiv-, bibliotek-, og informasjonsfag*. <http://www.hioa.no/Studier-og-kurs/Fagomraade-arkiv-bibliotek-og-informasjonsfag/Arkiv-bibliotek-og-informasjonsfag#Bachelor> [accesat 13.03.2016].
3. **UNIVERSITY OF TROMSØ.** *Studiekatalogen*. <https://uit.no/utdanning> [accesat 13.03.2016].

Library leadership as an issue in Norwegian Library and Information Science education

Author

Ane Landøy
University of Bergen Library, Norway
ane.landoy@uib.no

Abstract

In this review of library leadership education given by the two main library schools in Norway, the Oslo and Akershus University College of Applied Sciences (HiOA) and University of Tromsø (UiT), the focus is on the perspective from the library school: Is library leadership something special, or is it similar to other kinds of leadership of public organisations. To what extent is it possible to infer something about the perspective from the course descriptions and the required reading lists?

KEYWORDS

- ▶ *library leadership*
- ▶ *LIS education*
- ▶ *Norway*

Introduction

The research questions in this review are simply: What do the two main Norwegian library schools think about library leadership? Is it an important subject for them to teach their students? Do they see it as a special field of leadership, or is it just ordinary public leadership?

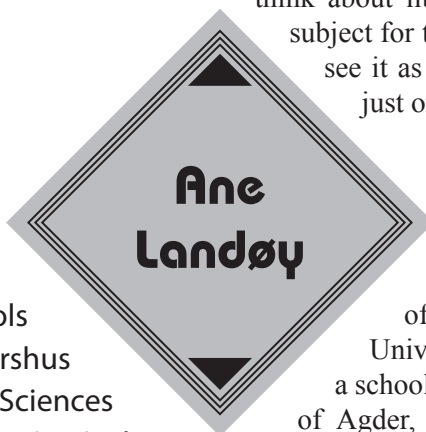
Library and Information Science (LIS) education in Norway is mainly found in two higher education institutions; the Oslo and Akershus University College of Applied Sciences (HiOA) and University of Tromsø (UiT). There is also a school librarian education at the University of Agder, which mainly is an addition to a teacher education, for teachers who have school librarianship as part of their ordinary teacher job. In this review, I will look at library leadership as an issue in the educations, and the school librarian program will not be investigated further.

The two LIS-educations, at HiOA and UiT have different histories and backgrounds, and also different educational platforms and goals. In the following, I will first give some background information about the two schools, and then look at the modules they are offering in leadership-related issues.

Both HiOA and UiT follow the Bologna process setup with the three cycles.

Oslo and Akershus University College of Applied Sciences (HiOA)

Oslo and Akershus University College of Applied Sciences is Norway's largest state university college, with a student body of 16 000 students and 1 850

employees. In its present form it is the result of a merger from August 2011, when the two former University colleges of Oslo and Akershus joined. They, in their turn, were the results of mergers in 1994, where single education colleges, like teacher colleges, nursing colleges and engineering colleges from the region merged (1).

The HiOA considers itself unique in a national context, with their many professional programs, the closeness to the fields of practices, and the possibilities to deeper studies at master and Ph.D-level (2).

The library school, today called “Department for archive, library and information science” has 700 students and 40 employees. They offer studies in archive, library and information subjects, among them bachelor and master studies in librarianship, with a traditional orientation similar to most European library schools (3).

University of Tromsø (UiT)

The University of Tromsø, The Arctic University of Norway, is the third largest university in Norway, with 15.500 students and 3.500 employees. UiT has been going through several mergers in the latest years, incorporating university colleges from all over the northern part of Norway. The library education has been part of the university proper since its start-up. It has, however, a slightly more “media and documental” perspective (4).

Methodological reflections

In the following, I will be looking at the two different library studies in Norway, and what kind of library leadership issues they cover in the education. The facts and data I investigate are their self-presentations on the official website of the institutions, including the reading lists for the

students, where possible. When searching for library leadership education, I will go beyond items discussed in “library and society” to subjects concerned with traditional leadership studies.

The library education at bachelor level, HiOA and UiT - are there leadership modules?

At HiOA, the library education, like most study programs, consists of three options: A year-study, a bachelor program and a master program. There is also a PhD-program, but it will not be considered here.

The year-study can be taken as a full-time or a part-time study, and the modules can also be taken from a distance, but then as further education/adult education and with a fee. The year study can also function as the first year of the bachelor program. Modules in the year study encompass “Knowledge organisation and retrieval”, “Library and society” and “Literature and culture communication”. There is a large amount of ICT-related issues like database search, net publishing, XML, database theory and data exchange (5).

Within the “Library and society”-part of the HiOA module, there is nothing about library leadership.

In the bachelor program at HiOA, there are two modules that are somewhat relevant to “library leadership” – one is called “Library development” and the other “Change management in libraries”. “Change management in libraries” is an elective course, where the student can choose this among three others (6).

The course description reads: “The course focuses on the leadership function with particular emphasis on change management versus value-based management. The special challenges a leader has in knowledge organizations and in very small organizations will also be emphasized. Examples of specific leadership tools are presented and evaluated. The course discusses the library leader’s many competing roles, as a leader,

professional practitioners, bureaucrats and corporate citizen. Long-term promotion of the library is treated here” (7).

On the list of required reading one can find books and articles about organisations and organisational theory, and about change management. There are no traditional “what is leadership?” texts. One part of the exam is a presentation from the topic “change management” (8).

The course content in the module “Library development” is “related to the libraries’ new role in society, which formal framework exists for libraries, how the role of libraries can be realized, as well as evaluation of library activities.” In the required reading list the main focus is evaluation and development of library services and not on library leadership as such (9).

At UiT, the module “Library, society and management” is common for both the year-study and the bachelor program.

This is the description: “The course provides a broad introduction to organizational, political and societal issues related to public and academic libraries activities. Based on theoretical perspectives on organization, management and information policy, efforts focus on library organization and diverse society arena - interacting with the environment. We study the relationship between libraries, users and society, and how this change and develop locally, regionally, nationally and internationally. The emphasis is on examining how the library and librarian role changed in the light of technological / digital and societal change, and what implications it provides for the development, organization and management of a library” (10).

The required reading list is not available. There are however so many different issues being studied here, that it is probable that library leadership is not among the main focus of the module.

The bachelor degree in “Media and documentation science” has two program options: “Media” and

“Media and document administration”. The ones that take the “Media and document administration” option, and also have library practice are eligible for working in a library. The “Library, society and management”-module is the only one with any mention of library leadership (11).

Leadership modules at master level at HiOA and UiT?

The ordinary master program at the library education at UiT is mainly concerned with how to do the research work that is involved in writing the master thesis. There are some elective modules, but none of them are related to library leadership or libraries in society (12).

At HiOA, however, there are two different master programs. One is the traditional “Master in library and information science” with nothing particular on library leadership among the elective modules. The second master program is called “Library, management and leadership”, and is intended for students that have been working in the library field and are ready for a leader job or more education. The program contains modules on “Informational and cultural communicative institutions”, “Knowledge management” and “Philosophy of science and methods”. In addition there are elective modules. The elective modules are all from the master program “Public management”, another program from the Faculty of social science at HiOA. They are called “Strategic management in the public sector” and “Organisation and change in the public sector”. The students can also choose between “Labour law in change processes” and “Economy-, budget- and performance management in public sector” (13).

In their required reading lists all the elective modules have a good mix of solid international research publications, and also papers or book (chapters) that are especially relevant for the

Norwegian public sector. There is, however, no particular literature on leadership of libraries. In some of the modules the students are required to write smaller essays, and there they are also required to find their own supportive literature in addition to the required reading lists (14).

Summary and closing remarks

In the two main library educations in Norway, library leadership is not regarded as an important issue. Focus is on the professional librarianship – knowledge organisation, literature communication and library in the society at large, at least when looking at course descriptions and required reading lists. The master program at HiOA library education “Library, management and leadership”, which mainly is intended for part time students who at the same time work, has most of its modules on leadership and management from the master program “Public management” from another department at the HiOA (15).

Library leadership in Norway has some distinct features. The libraries are quite small, measured in members of staff, and the leader in the public libraries must also, according to law, have a library education (16).

At the same time, there is anecdotic evidence from libraries in both public and academic sectors that it can be difficult to find librarians who want to become leaders and take on this responsibility.

NOTES

1. **OSLO AND AKERSHUS UNIVERSITY COLLEGE OF APPLIED SCIENCES.** *Arkiv-, bibliotek-, og informasjonsfag.* <http://www.hioa.no/Studier-og-kurs/Fagomraade-arkiv-bibliotek-og-informasjonsfag/Arkiv-bibliotek-og-informasjonsfag#Bachelor> [accessed 13.03.2016].
2. *Ibidem.*
3. *Ibidem.*
4. **UNIVERSITY OF TROMSØ.** *Studiekatalogen.* <https://uit.no/utdanning> [accessed 13.03.2016].
5. **OSLO AND AKERSHUS UNIVERSITY COLLEGE OF APPLIED SCIENCES.** *Op. cit.*
6. *Ibidem.*
7. *Ibidem.*
8. *Ibidem.*
9. *Ibidem.*
10. **UNIVERSITY OF TROMSØ.** *Op. cit.*
11. *Ibidem.*
12. *Ibidem.*
13. **OSLO AND AKERSHUS UNIVERSITY COLLEGE OF APPLIED SCIENCES.** *Op. cit.*
14. *Ibidem.*
15. *Ibidem.*
16. **LANDØY, Ane; ZETTERLUND, Angela.** Similarities and dissimilarities among Scandinavian library leaders and managers. In: P. Herson, N. O. Pors (red.), *Library leadership in the United States and Europe: A comparative study of academic and public libraries.* Santa Barbara, Calif.: Libraries Unlimited, 2013, p. 93–108.

BIBLIOGRAPHY

1. **LANDØY, Ane; ZETTERLUND, Angela.** Similarities and dissimilarities among Scandinavian library leaders and managers. In: P. Herson, N. O. Pors (red.), *Library leadership in the United States and Europe: A comparative study of academic and public libraries*. Santa Barbara, Calif.: Libraries Unlimited, 2013, p. 93–108.

2. **OSLO AND AKERSHUS UNIVERSITY COLLEGE OF APPLIED SCIENCES.** *Arkiv-, bibliotek-, og informasjonsfag*. <http://www.hioa.no/Studier-og-kurs/Fagomraade-arkiv-bibliotek-og-informasjonsfag/Arkiv-bibliotek-og-informasjonsfag#Bachelor> [accessed 13.03.2016].

3. **UNIVERSITY OF TROMSØ.** *Studiekatalogen*. <https://uit.no/utdanning> [accessed 13.03.2016].

Stimularea activităților de lectură în bibliotecile școlare și centrele de documentare și informare

Autor

Lect. univ. dr. Claudia POP
Universitatea din Oradea
doroftei_claudia@yahoo.com

CUVINTE-CHEIE

- ▶ *bibliotecă școlară*
- ▶ *centru de documentare și informare*
- ▶ *lectură*
- ▶ *informație*
- ▶ *învățământ*

Abstract

Activitățile de formare și dezvoltare a gustului pentru lectură care se pot desfășura în Centrul de Documentare și Informare-CDI și biblioteca școlară pot îmbrăca multiple forme și manifestări. Ele depind de creativitatea și posibilitățile documentaristului și ale bibliotecarului, de legăturile stabilite cu colectivul didactic și parteneriatele încheiate de către aceștia, toate având drept scop crearea unor situații care să-i motiveze pentru orice tip de lectură, precum și formarea unor cititori activi, capabili de discernământ și spirit analitic. Lectura, organizată și îndrumată cu pricepere și perseverență, creează elevilor interesul, obișnuința și pasiunea pentru literatură. Dacă cititorul dă viață textului cu propriile lui asociații urmează ca autorul să împărtășească cu cititorul dreptul de a spune ce înseamnă un text.

Lectura presupune o călătorie ce nu ar trebui întreruptă niciodată, deoarece ocupă un loc esențial în devenirea umană, unește toate compartimentele educației, are un rol important în munca educativă și o puternică influență asupra personalității aflate în formare. Asigurarea succesului în viață depinde în mare măsură de achizițiile fundamentale dobândite în timpul anilor de studiu, deschizând elevilor o nouă cale către cunoaștere.

Cărțile depozitează o serie de experiențe existențiale personale și colective, însumând adevăruri utile evoluției noastre. De aceea spiritul uman trebuie cultivat, nu numai pentru faptul că de-a lungul istoriei cărțile și-au adus contribuția la marile schimbări petrecute în lume, ci și pentru că lectura se impune ca necesitate intelectuală.

Pe cât de importantă este lectura în modelarea personalității copilului, pe atât de multe alte tentații îi stau în cale în timpul liber: filmul, jocurile electronice, internetul etc. Fiind conștienți de binefacerile deprinderii de a citi, elevii trebuie puternic motivați să aleagă lectura ca o activitate relaxantă și plăcută, fapt deloc ușor în secolul nostru. În acest context profesorul trebuie să rămână un etern creator și să inventeze mereu metode prin care să convingă elevii de utilitatea lecturii. Astfel ei vor putea observa cu timpul că cititul poate deveni o plăcere, că se exprimă mai ușor și că devin mai siguri de sine, participând activ la propria formare în cadrul lecțiilor.

Biblioteca școlară - „o colecție de documente (cărți, reviste, ziare, materiale audiovizuale, alte suporturi informaționale), cu caracter enciclopedic, adecvate nivelului și profilului unității de învățământ în care funcționează biblioteca școlară; ea are personal special afectat pentru achiziționarea, prelucrarea, organizarea și valorificarea fondurilor de publicații și a celorlalte categorii de documente” (1). Centrul de Documentare și Informare - „centre de resurse pluridisciplinare care pun la dispoziția elevilor, cadrelor didactice și comunității, informații pe suporturi diferite (fond de carte, reviste, casete audio, video, CD-ROM-uri, calculatoare etc.), pun în practică proiecte de animație culturală, desfășoară activități pedagogice, precum și activități de formare continuă pentru personalul didactic și didactic auxiliar din învățământul preuniversitar” (2). Bibliotecii școlare îi revin următoarele sarcini: să participe la pregătirea elevilor pentru procesul instructiv-educativ, la formarea unei temeinice culturi generale, a unei bune pregătiri profesionale și de specialitate ale acestora; să contribuie la înțelegerea de către elevi a rolului și importanței informației în lumea contemporană, la însușirea de către aceștia a metodelor și tehnicilor de muncă intelectuală, ajutându-i pentru un studiu individual eficient și inițiindu-i în cercetarea documentară; să sprijine personalul didactic al școlii în îmbunătățirea calității procesului de învățământ, asigurând publicații de referință, de informare curentă, de pedagogie, psihologie, lucrări privitoare la conținutul diferitelor discipline predate în școală și la metodică predării acestora; să dezvolte sentimentul responsabilității la elevi, deprinzându-i cu buna păstrare a publicațiilor pe care le primesc în sala de lectură sau le împrumută acasă (3).

Cunoaștem faptul că Centrele de Documentare și Informare (CDI) care își desfășoară activitatea în instituțiile de învățământ au luat naștere prin transformarea fostelor biblioteci **școlare** sau, evident, au fost înființate și funcționează în paralel, completându-se reciproc. Cărțile primesc **însă** viață

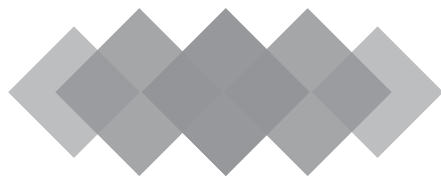
abia atunci **când le deschidem, pătrundem în** lumea lor **și le înzestram cu suflet** prin intermediul lecturii. Doar astfel taina pe care o ascund se lasă dezvăluită.

Centrul de Documentare și Informare și biblioteca școlară sunt spații ale formării elevilor în domeniul utilizării informației, mai ales a celei pe care se bazează achiziția cunoștințelor școlare. Ele reprezintă pentru tinerele generații aflate în formare un loc pe care ulterior îl vor frecventa cu plăcere atunci când vor simți nevoia sau când nevoile lor o vor solicita. Familiarizarea cu acest tip de structură, cu modalitatea de a învăța autonom, cu posibilitățile multiple de a se informa, cu implicarea în activitățile culturale, educative, științifice și artistice, contribuie la dobândirea unor competențe esențiale din perspectiva educației permanente a ființei umane.

Dezvoltarea tehnologiei în domeniul informării și comunicării este unul din rolurile esențiale ale școlii: acela de a-i învăța pe elevi să acceadă la sursele documentare și să le utilizeze pentru a căuta informații, a le selecta, a le analiza, a le gestiona și a opera cu ele.

Centrul de Documentare și Informare și biblioteca școlară vin în întâmpinarea necesităților de informare ale elevilor oferindu-le acestora, precum și întregii comunități locale, un instrument de lucru care să-i susțină în dezvoltarea personală și profesională, în achiziționarea de noi competențe și deprinderi. Aceste spații privilegiate reprezintă o importantă deschidere pentru comunitatea educativă, deoarece aici se întâlnesc lucrări din toate domeniile științei, iar achiziția de cunoștințe ocupă un loc central în ansamblul activităților. Documentarea, sub toate aspectele sale, își găsește aici locul ideal, fiind organizată cu scopul de a facilita accesul și utilizarea individuală sau colectivă a informațiilor.

Dacă biblioteca școlară asigură fondul de carte ce deservește strict programa școlară pe toate disciplinele, Centrul de documentare și informare (CDI) este un spațiu pedagogic public, un centru

de resurse pluridisciplinare, ce pune la dispoziția elevilor, cadrelor didactice și a comunității informații pe suporturi diferite (fond de carte, reviste, casete audio și video, CD ROM-uri, DVD-uri, calculatoare conectate la internet, echipament de multiplicare, consumabile), desfășoară activități pedagogice (inițiere în cercetarea documentară) și pune în practică proiecte de animație culturală și pedagogică.

Centrul de documentare și informare oferă elevilor structuri și resurse documentare și umane ce vor contribui la o mai bună inserție școlară prin realizarea următoarelor obiective: *Asigurarea egalității șanselor prin accesul la informație și cultură a elevilor, profesorilor și a membrilor comunității locale; Favorizarea gustului pentru lectură; Dobândirea cunoștințelor; formarea abilităților și competențelor transferabile; Utilizarea metodelor de lucru diversificate; Acordarea de sprijin elevilor aflați în dificultate; Inițierea elevilor în orientarea într-un centru de documentare și informare; Inițierea elevilor în cercetarea documentară; Obișnuirea elevilor cu mânărea instrumentului de lucru informatic și cu utilizarea băncilor de date; Deschiderea școlii spre exterior, spre comunitatea locală; Promovarea unei pedagogii inovatoare, care dinamizează și modernizează parcursurile pedagogice tradiționale; Dezvoltarea atitudinii pozitive față de învățare; Deprinderea de a munci în echipă; Formarea cetățeanului conștient și autonom, adaptat la lumea actuală prin intermediul vieții școlare; Accesul liber și gratuit la informație.*

Este adevărat că școala nu este singurul loc unde elevii se pot informa. Dar școlii îi revine rolul major de a-i înzestra pe elevi cu deprinderi și competențe pe care să le folosească în obținerea și prelucrarea informației în folosul lor. Să nu uităm că informația înseamnă putere, iar dreptul la informație este un drept cetățenesc și dacă școala nu îi învață pe elevi cum să își exercite acest drept, el rămâne un drept formal. Centrul de documentare și informare este instrumentul

pedagogic prin care se pot realiza aceste obiective. El reprezintă în consecință un compartiment vital pentru dezvoltarea organizației școlare împreună cu biblioteca școlară deoarece: *susține implementarea politicilor educaționale pe niveluri de studii, profiluri, specializări, promovând inovația pedagogică și sprijinind realizarea obiectivelor prevăzute în procesul de reformă a învățământului românesc; oferă cadrelor didactice noi posibilități de predare, dinamizând și modernizând parcursurile pedagogice tradiționale, transformând atitudinea față de învățare; permite promovarea unei pedagogii centrate pe elev, favorizând munca în echipă, asigurând accesul liber la informație și sprijinind formarea unor deprinderi de învățare autonomă; asigură o atmosferă intimă și plăcută în care se poate lectura, fiind un loc al redescoperirii de către elevi a gustului pentru lectura și de inițiere a acestora în tainele cărților; răspunde nevoii de informare a elevilor și profesorilor, oferindu-le instrumente de lucru diverse în concordanță cu cerințele care se impun; promovează o nouă perspectivă educațională prin implicarea comunității și a partenerilor din exteriorul instituției școlare în activitățile desfășurate de elevi; vizează calitatea în formarea elevilor prin colaborarea benefică a dascălilor cu diferitele instituții de învățământ; contribuie la asigurarea egalității de șanse a elevilor proveniți din medii culturale, economice și sociale diferite prin facilitarea accesului la informație și servicii specifice.*

Secvențele de învățare continuate cu cele de lectură pot fi inițiate în cadrul centrului de documentare și informare, dar și în biblioteca școlară și pot combina metodele moderne cu cele tradiționale, pentru a dezvolta performanțele și competențele viitorilor lectori. Nu e suficient să exersezi tehnicile de lectură cu cei cărora dorești să le implementezi plăcerea de a citi, trebuie să crezi și situații motivatoare pentru a le menține viu interesul față de această activitate. Este în sarcina documentaristului și a echipei educative de a

găsi și a imagina în funcție de context și de proiectele inițiate în cadrul școlii, formele cele mai pertinente de incitare la lectură a elevilor. Atât Centrul de Documentare și Informare, cât și biblioteca școlară pune la dispoziția elevilor fondul documentar de care dispune pentru ca aceștia să poată lectura, cerceta, selecta și prelucra materialele informative.

Sunt spații care incită la lectură, stimulând curiozitatea școlărilor prin accesul gratuit la volumele pe care aceștia doresc să le citească și prin diversitatea informațiilor puse la dispoziția utilizatorilor. Este locul de inițiere în căutarea informațiilor și a altor tehnici de documentare (utilizarea dicționarilor, a enciclopediilor, a fișierelor de informație; luarea de notițe; realizarea fișelor de lectură; conceperea de fișe tematice etc.). Suscită și dezvoltă practici de lectură diversificate contribuind la formarea culturii generale a elevilor, la pregătirea profesională și de specialitate a acestora.

Lectura reprezintă un fenomen, deopotrivă social și psihologic, atingând categorii diverse ale populației, cu niveluri diferite de pregătire profesională și de cultură. În orice caz, lectura înseamnă, în primul rând, un proces de comunicare (4).

Unul din obiectivele esențiale ale CDI-ului, dar și al bibliotecii școlare vizează formarea și stimularea gustului pentru lectură într-o societate în care cărțile încep să piardă din ce în ce mai mult teren. Elevii trebuie învățați să îndrăgească lectura, iar adulților ar trebui să le reamintim uneori cât de plăcut poate fi acest mod de a ne refugia din cotidian.

Sarcina de a reanaliza și de a încerca soluționarea situației de criză a lecturii devine în acest context o prioritate a centrului de documentare și informare în parteneriat cu biblioteca școlară. Aici pot fi inițiate o serie vastă de activități care să vină în sprijinul stimulării interesului față de lectură, facilitând contactul direct al utilizatorilor cu cartea prin: *implicarea elevilor în gestionarea și completarea fondului documentar; cercetarea cataloagelor editurilor și anchete privind librăriile sau bibliotecile;*

*popularizarea noilor apariții prin expoziții și prezentări de carte; participarea la campanii naționale, regionale sau locale privind favorizarea lecturii; amenajarea unui colț de lectură confortabil și atractiv; expoziții cu volumele nou intrate în fondul documentar al centrului de documentare și informare-CDI; organizarea unor schimburi de cărți între elevi sau cu alte instituții; comemorarea unor personalități marcante ale literaturii; dezvoltarea parteneriatelor cu: bibliotecile, librăriile, asociațiile culturale și cu alte unități școlare; întâlniri cu realizatorii unei cărți: autori, ilustratori, machetatori, tipografi, scriitori, editori etc.; animații centrate pe obiectul de lectură; mediatizarea activităților care au ca scop promovarea cărții și a lecturii; inițierea și promovarea unor activități pedagogice și culturale precum: **Cercul literar, Revista școlii, Excursia literară, Jocurile de rol, Clubul de lectură, Lectura întreruptă, Schimbul de cărți, Concursurile de lectură, Masa rotundă, Cercuri literare sau de teatru, Editarea unor jurnale literare, Ora povestitului** și nu în ultimul rând **Concursurile naționale de limba și literatura română - olimpiadele** - constituie și ele un alt stimulent pentru elevi în parcurgerea lecturilor.*

Activitățile de formare și dezvoltare a gustului pentru lectură care se pot desfășura în Centrul de Documentare și Informare-CDI / biblioteca școlară pot îmbrăca multiple forme și manifestări. Ele depind de creativitatea și posibilitățile documentaristului și a bibliotecarului, de legăturile stabilite cu colectivul didactic și parteneriatele încheiate de către aceștia, toate având drept scop crearea unor situații care să-i motiveze pentru orice tip de lectură, precum și formarea unor cititori activi, capabili de discernământ și spirit analitic.

Lectura, organizată și îndrumată cu pricepere și perseverență, creează elevilor interesul, obișnuința și pasiunea pentru literatură. Dacă cititorul dă viață textului cu propriile lui asociații, urmează ca autorul să împărtășească cu cititorul dreptul de a spune ce înseamnă un text.

Prin complexul de activități desfășurate în Centrul de Documentare și Informare, cât și în bibliotecile școlare se urmărește o cunoaștere cât mai temeinică a elevului, astfel încât să-l poată îndruma și educa pentru folosirea utilă și plăcută a timpului liber, atragerea spre cercetarea și studierea fenomenului literar, al artei în general, spre dezvoltarea priceperilor și deprinderilor de elaborare a lucrărilor științifice, a creațiilor originale, spre inițiativă și independență în acțiune.

În aceste spații de cultură, le-am putea numi, se descoperă și se stimulează talentele, aptitudinile elevilor, se educă și dezvoltă interesul pentru lectură și gustul estetic, iar textul literar reprezintă un bun pretext de a ne raporta la noi înșine, la lume, la un anumit mod de a acționa de a ne comporta în societate.

NOTE

1. *Ordinul Ministrului Învățământului nr. 6566/17.06.1994*, art.1.
2. *Ordinul M.E.C. nr. 3328/08.03.2002 privind autorizarea Caselor Corpului Didactic de a înființa Centre de Documentare și Informare*, art. 2.
3. *Ordinul Ministrului Învățământului nr. 6566/17.06.1994*, art.7.
4. **ROBINE, Nicole.** *Lectura. În: Literar și social. Elemente pentru o sociologie a literaturii.* București: Editura Univers, 1974, p. 213.

BIBLIOGRAFIE

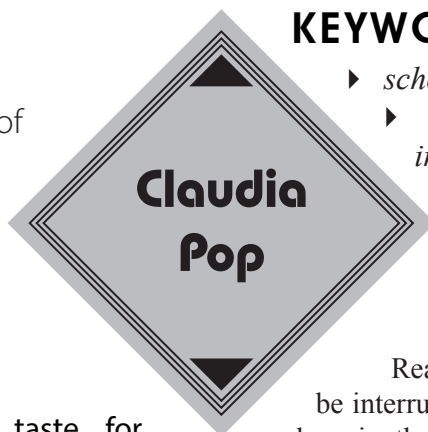
1. **BOCOȘ, M.** *Instruire interactivă.* Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2003.
2. **CERGHIT, Ioan.** *Metode de învățământ.* Iași: Polirom, 2006.
3. **MALIȚA, Mircea.** *Aurul cenușiu.* Cluj-Napoca: Editura Dacia, 1973.
4. *Ordinul Ministrului Învățământului nr. 6566/17.06.1994.*
5. *Ordinul M.E.C. nr. 3328/08.03.2002 privind autorizarea caselor corpului didactic de a înființa centre de documentare și informare.*
6. **ROBINE, Nicole.** *Lectura. În: Literar și social. Elemente pentru o sociologie a literaturii.* București: Editura Univers, 1974.
7. *Regulamentul de organizare și funcționare a bibliotecilor școlare - Ordinul Ministrului Învățământului nr. 6566/17.06.1994.*
8. *Regulament de organizare și funcționare a centrelor de documentare și informare - Ordinul M.E.C.T. nr. 5689/20.10.2008.*
9. *Regulament de organizare și funcționare a bibliotecilor școlare și a centrelor de documentare și informare - Ordinul M.E.C.T.S. nr. 5556/7.10.2011.*

Stimulating reading activities in school libraries and in Centers for Documentation and Information

Author

Claudia Pop, PhD
Assistant professor, University of Oradea
doroftei_claudia@yahoo.com

KEYWORDS

- ▶ *school library*
- ▶ *center for documentation and information*
- ▶ *reading*
- ▶ *information*
- ▶ *education*

Abstract

Training and developing a taste for reading that can take place in the Center for Documentation and Information, / CDI for short / or in School Library can have multiple forms and manifestations. They depend on the creativity and possibility the documentarian and librarian have, on the links established with the collective of teachers and their partners, all aiming to creating situations which motivate them for any kind of reading and in the formation of active readers, able to discern and having an analytical mind.

Reading, organized and conducted with tact and perseverance might create a feeling of curiosity, familiarity and passion for literature.

Reading suggests a trip which might not be interrupted because it occupies an essential place in the human development, it unites the fields, the domains of education, it has an important place in the education works and it has a strong influence on developing one's character. Having success in life depends on fundamental acquisitions that are acquired during one's studying period or years, opening new path of knowledge for students.

Books are any deposit of personal or collective existential experiences, gathering necessary truth for our evolution. That is why the human spirit needs to be cultivated, not only through reading a book which reveals the changes of the world, but also because reading is an intellectual necessity.

Reading books shapes the personality of a child, besides free time usual temptations as: movies, PC games, or surfing the internet. Being aware of the benefits of reading pupils/ students must be strongly motivated to choose reading as a relaxant, pleasant activity, fact easy to ignore in our modern century.

Having this in mind a teacher has to become an eternal designer, a creator and to "invent" new methods through which he / she persuade students about the use of reading. Thus the last ones could notice that reading might become a pleasure, that they, students, can speak easier and be trusted, taking an active part in their own formation.

School libraries are defined as “a collection of documents, (books, magazines, newspapers, audio – video or IT supported documents), with an encyclopedic character, chosen for the age and profile of the school where it is set; the library has a special trained staff that buys, chooses, organizes and supervises its acquisitions or documents” (1).

The Center for Documentation and Information (C.D.I) is seen as a “center of multi disciplinary resources which are used by students, teachers, community; the information is stocked on diverse supports (books, magazines, audio, video or CD ROM, PCs, a. s. o); the Center applies cultural cartoons or programs, deals with teaching activities or in – service training courses for the teaching or auxiliary staff of the pre- university education” (2).

The School Library fulfills the following tasks: to actively take part in the preparation of students for the teaching - assessing process; to form the general knowledge of the pupils; to set a well configured professional and in the field training; to help students understand the place and importance of gathering information about the real, contemporary world; to acquire the methods and techniques of mental working; to help efficient study and documentary research; to support the teaching staff for the improvement of the quality of their teaching – assessing process; to give referential bibliography, updated information on Pedagogy, Psychology, different subjects taught at that school and why not the methods to do so; to develop the feeling of responsibility at students; to guide them on using the resource given to read in the reading room or at home (3).

It is well known the fact that the C.D.I. set in the schools were originally the school libraries, or were set and act like school libraries, being a mixture of them. Books come to life when opened, when entering into their written pages, when we, the readers, give them a little part of our soul. Only then their secret is revealed.

The C.D.I. and School Libraries are seen as spaces for modeling the students in the art of using information, especially that of school knowledge. These places are meant to become a special spot for further reading, a place where one might come gladly to find a different source of information.

Becoming familiar with this type of knowledge, with another style of self – teaching, having multiple ways to be informed, with the involvement into the cultural, educative, scientific, artistic phenomenon of the society, one contributes at possessing essential competences / abilities from the point of view of permanent education of the being.

One of the important role of the school is to develop technology access for using the power given by the news and information and moreover to communicate. Thus students are taught to look for and access the documents on / off line, to use it whenever needed, to select, to analyze or to work with the necessary information.

The C.D.I. and school libraries come forward to the needs of the students ‘ interests , as well as the local communities, becoming an instrument of personal and professional development, its task being the acquisition of new competence and abilities.

These above mentioned spots represent an important opening for educative communication, because in here one can find out works / papers from different scientific fields, and knowing these aspects one can deal with an essential place in the development of the human being.

Being documented comes with the benefit of any vital role, seen as an ideal place, being organized in the use of individual or collective news gathering.

If the school library gives the necessary books ONLY to the students, at any disciplines, subjects or domains taught in a school, the C.D.I. becomes an open, public space, a center for multi disciplinary subjects, which shows to students, teachers or any members of the community information saved on

different supports, (books, magazines, audio-video materials, CD – ROMs, DVDs, internet connected PCs, printers, copiers, anything else to use for storage), its purpose becoming the pedagogical activities, (such as initiating persons into research), or promoting and applying cultural or pedagogical cartoons or programs.

The C.D.I. offers to its students documents, papers or e-resources as well as human resources, that will foresee to a better insertion into the placement market. The C.D.I. main purposes would be: *To ensure equal chances for students, teachers, or any member of the local community; To create the taste for reading; To acquire knowledge, to form abilities or any common skills; To use diverse forms of working methods; To help students in need; To initiate students into the use of the C.D.I.; To initiate students into the scientific research; To get students acquainted with the informatics programs, or with the data banks; To open the school towards local community; To promote any new methods of teaching, modern pedagogical patterns; To develop a positive attitude towards learning; To be aware about the team work; To create a new type of citizens, self aware and confident, highly adapted to the real, actual, electronic world; To give free and non paid access to any type of information.*

It is true that school is not the only place where students can be informed. But any school has a major purpose, that is to equip students with skills and competencies which they can use in obtaining and processing information for their benefit. Let us remember that information is power and the right to be informed is a citizens' right and if the school does not teach students how to exercise this right, it remains a formal one.

The CDI is a pedagogical tool that can accomplish these goals. It is therefore vital for the development of a school organization together with a school library to: *support the implementation of educational policies on levels of studies, profiles, specializations, promoting*

pedagogical innovation and supporting the objectives set out in the reorganization of the Romanian education; to offer to young teachers new teaching opportunities by boosting and modernizing the traditional educational paths, transforming attitudes towards learning; to enable a student-centered pedagogy, encouraging teamwork, ensuring free access to information and supporting the formation of autonomous learning skills; to provide an intimate and pleasant atmosphere when to read, to become a place of rediscovery the taste for reading and to initiate readers into the mysteries of books; to meet the information needs of students and teachers, giving them the tools according to which different requirements are imposed; to promote a new educational perspective by involving the community and partners outside the educational establishment in the activities of students; to support quality in training students via the collaboration with teachers or with different educational institutions; to contribute to ensuring equal opportunities for students from different cultural, economic and social perspective by facilitating access to information and specific services.

Learning sequences continued with the reading ones can be initiated within the CDI, but also in the school library and be a combination between modern and traditional methods, which develop the skills of future readers. It is not enough to practice reading techniques with those who want to enjoy reading, one needs to create situations to keep alive a motivating interest in this activity. It is the responsibility of the CDI team to find and imagine contextual projects initiated within the school, for the joy of reading of students. Both the CDI and the School Library provide students with the documentation it possesses, so that the readers try to read, investigate, select and process all the information materials.

There are spaces which induce reading, stimulating the curiosity of school children through free access to the volumes that they want to read or by the diversity of information available to users. It is the place to

start looking for information and other documentation techniques (use of dictionaries, encyclopedias, information files, note-taking, reading records, designing thematic sheets etc.) which stimulates and develops diversified reading practices contributing to general culture of students by the means of training, vocational or for specialty.

Reading is a phenomenon, both socially and psychologically, reaching diverse groups of people with different levels of training and culture. However, reading means first and foremost a communication process (4).

One of the key objectives of the CDI, but also of the School Library is to aim for the training and stimulation of the taste of reading in a society in which the book begins to lose more and more ground. Students must learn to love reading, and adults should sometimes be reminded how fun can this be if they try to escape from everyday life.

The task to review the situation and the try to resolve the crisis of reading becomes a priority in this context as well as the CDI might be in partnership with the school library. You may initiate a wide range of activities to support and stimulate interest in reading, facilitating direct contact with the book: *the involvement of students in the management and completion of the documentary; publishing catalogs, research and surveys on libraries or CDI; popularization of new occurrences through exhibitions and book presentations; participation in national campaigns, when regional or local authorities might promote reading; arranging a cozy reading corner ; exhibition of new entries in the CDI; organizing exchanges of books between students or with other institutions; commemoration of literature creators; developing partnerships with: libraries, bookstores, cultural associations or schools; meetings with filmmakers, authors, illustrators, models, editing houses, writers, publishers etc.; animations centered on the subject of reading;*

coverage of activities aimed at promoting books and reading; initiating and promoting educational or cultural activities such as: literary circle, school journal, literary trip, role-playing, reading club, interrupted reading, exchange of books, reading contests, round table, literary or theater circle, editing literary journals, story hour - and last but not least the national competitions of Romanian language and literature - the Olympics – can also be another impulse for students to attending reading.

Training and developing the taste for reading that can take place in the CDI or School Library can have multiple forms and manifestations. They depend on the creativity and possibility the documentarian and librarian have, on the links established with the collective teaching and their partners, all aiming to creating situations which motivate them in the formation of active readers, able to discern and having an analytical mind.

Reading, organized and directed with tact and perseverance, might create a feeling of curiosity, familiarity and passion for literature.

Through complex activities in the CDI and School Libraries one is seeking knowledge so that he / she could be guided or educated for useful and enjoyable leisure time, or attracted towards researching and studying of the literary phenomenon, or art in general, or to developing skills and abilities for original creations, for initiative and independent activities

In these areas of culture, as one may call them, people discover and promote talents and skills of students, educate and develop interest in reading and aesthetic taste , the literary text is seen as a good pretext to relate to ourselves, to the world, to a certain way to act or behave in society.

NOTES

1. *Ordinul Ministrului Învățământului nr. 6566/17.06.1994*, art.1.
2. *Ordinul M.E.C. nr. 3328/08.03.2002 privind autorizarea Caselor Corpului Didactic de a înființa Centre de Documentare și Informare*, art. 2.
3. *Ordinul Ministrului Învățământului nr. 6566/17.06.1994*, art.7.
4. **ROBINE, Nicole**. *Lectura*. În: *Literar și social. Elemente pentru o sociologie a literaturii*. București: Editura Univers, 1974, p. 213.

BIBLIOGRAPHY

1. **BOCOȘ, M.** *Instruire interactivă*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2003.
2. **CERGHIT, Ioan**. *Metode de învățământ*. Iași: Polirom, 2006.
3. **MALIȚA, Mircea**. *Aurul cenușiu*. Cluj-Napoca: Editura Dacia, 1973.
4. *Ordinul Ministrului Învățământului nr. 6566/17.06.1994*.
5. *Ordinul M.E.C. nr. 3328/08.03.2002 privind autorizarea caselor corpului didactic de a înființa centre de documentare și informare*.
6. **ROBINE, Nicole**. *Lectura*. În: *Literar și social. Elemente pentru o sociologie a literaturii*. București: Editura Univers, 1974.
7. *Regulamentul de organizare și funcționare a bibliotecilor școlare - Ordinul Ministrului Învățământului nr. 6566/17.06.1994*.
8. *Regulament de organizare și funcționare a centrelor de documentare și informare - Ordinul M.E.C.T. nr. 5689/20.10.2008*.
9. *Regulament de organizare și funcționare a bibliotecilor școlare și a centrelor de documentare și informare - Ordinul M.E.C.T.S. nr. 5556/7.10.2011*.

Recomandări pentru autori

Copyright

Articolele propuse spre publicare trebuie să fie contribuții originale. Responsabilitatea pentru respectarea copyright-ului aparține integral autorilor articolelor. Toate drepturile privind reproducerea materialelor care vor fi publicate în *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării* sunt cedate de către autori editorului – Asociația Bibliotecarilor din România (ABR). Articolele trebuie trimise coordonatorului de număr

Politica editorială

Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării, continuatoarea publicației *Buletin ABIR* (1997-2004), este o publicație științifică tematică, cu periodicitate trimestrială, dedicată tuturor tipurilor de biblioteci din România, precum și învățământului de specialitate. Revista conține articole elaborate de specialiști ai domeniului din țară și din străinătate, abordând toate aspectele biblioteconomiei și ale științei informării.

Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării publică numai contribuțiile selectate de Colegiul de redacție. Fiecare colaborator va primi gratuit câte un exemplar din numărul de revistă în care i-a fost publicat articolul. Responsabilitatea pentru exactitatea datelor și informațiilor din articolele publicate revine autorilor acestora.

Cerințe privind articolele propuse spre publicare

Articolele vor fi transmise prin e-mail, ca fișier atașat, sub formă de document Word, cu următoarele caracteristici:

- *titlul lucrării*, în limbile română și engleză (caracter Times New Roman, dimensiunea 16, cu aldine, spațiere la un rând, aliniere la centru);
- *date privind autorul/autorii*: numele, prenumele, gradul didactic și titlul științific (dacă este cazul), funcția, departamentul și instituția în care lucrează, adresa de e-mail (caracter Times New Roman, dimensiunea 10, spațiere la un rând, aliniere stânga-dreapta);
- *abstractul articolului*, în limbile română și engleză – text de cel mult 100 de cuvinte, însoțit de cel mult 6 cuvinte-cheie (caracter Times New Roman, dimensiunea 9, spațiere la un rând, aliniere stânga-dreapta);
- *textul articolului* (caracter Times New Roman, dimensiunea 11, „indent“ de 0,7 cm pentru prima linie a fiecărui paragraf, spațiere la un rând, aliniere stânga-dreapta), în limbile română sau engleză;
- *titlurile secțiunilor* (caracter Times New Roman, dimensiunea 11, cu aldine, spațiere la un rând, aliniere la stânga);
- *ilustrațiile* (figuri, grafice, tabele, fotografii) – alb-negru; vor fi transmise într-o formă care să se preteze la reproducere fără a necesita redesenarea sau prelucrarea complexă;
- *notele și/sau bibliografia* – poziționate la sfârșitul articolului (nu se acceptă note incluse în subsolul paginii); vor fi numerotate, iar trimiterile din text la note și/sau bibliografie se vor trece între paranteze rotunde, de ex. (1), (2) etc. (caracter Times New Roman, dimensiunea 10, spațiere la un rând, aliniere stânga-dreapta).

Cerințe privind recenziile propuse spre publicare

Recenziile vor fi transmise prin e-mail, ca fișier atașat, sub formă de document Word, care va cuprinde: *titlul recenziei, date bibliografice privind lucrarea recenzată, textul recenziei, numele și prenumele autorului recenziei.*

Recenziile vor fi tehnoredactate cu caracter Times New Roman, dimensiunea 10, „indent“ de 0,7 cm pentru prima linie a fiecărui paragraf, spațiere la un rând, aliniere stânga-dreapta.

Cerințe privind formatul referințelor bibliografice

Referințele bibliografice incluse la sfârșitul articolelor vor avea următorul format: a) *pentru monografii*:

- *cu un singur autor*: **NUME, Prenume autor**. *Titlu: informație la titlu*. Loc de publicare: Editură, an.* Nr. pagini
 - *cu 2 sau 3 autori*: **NUME, Prenume autor 1; NUME, Prenume autor 2; NUME, Prenume autor 3**. *Titlu: informație la titlu*. Loc de publicare: Editură, an. Nr. pagini
 - *cu mai mult de 3 autori*: **NUME, Prenume autor 1; NUME, Prenume autor 2; NUME, Prenume autor 3** [etc.]. *Titlu: informație la titlu*. Loc de publicare: Editură, an. Nr. pagini
 - *lucrări în volume*: se aplică aceleași reguli ca mai sus, numai că după titlu se va menționa numărul volumului/volumelor, ex.: **NUME, Prenume autor**. *Titlu: informație la titlu*. Voi. I. Loc de publicare: Editură, an. Nr. pagini
- * Se folosește punctul înainte de pagini atunci când se indică toate paginile/filele unei monografii; dacă se menționează numai o secvență de paginație, se va folosi virgula, urmată de p. sau f. și de suita de pagini/file (ex.: Iași: Polirom, 2006, p.78-85).

b) *pentru capitole din monografii*: **NUME, Prenume autor****. Titlu capitol: informație la dtlu capitol. în: *Titlu monografie/Num, Prenume autor*. Loc: Editură, an, vol. ..., p....

** Când este vorba de mai mulți autori, pentru semnalarea acestora se aplică aceleași reguli ca la punctul a).

c) *pentru articole din publicații seriale*: **Num, Prenume Autor**. Titlu articol: informație la titlu. în: *Titlu publicație*, an/vol. ..., nr. ..., an calendaristic, p. ...

*** Când este vorba de mai mulți autori, pentru semnalarea acestora se aplică aceleași reguli ca la punctul a).

d) *pentru resurse electronice*: se aplică regulile de la punctele anterioare, menționându-se URL-ul resursei și data accesării acesteia, ex.: <http://www.unibuc.ro> (accesat: 14 iunie 2012).

Recomandările pentru autori sunt disponibile și pe site-ul ABR, la adresa <http://www.abr.org.ro> – link Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării.

Recommendations for authors

Copyright

The articles proposed for publishing must be original contributions. The responsibility for observing the copyright belongs totally to the articles' authors. All the rights for the materials to be published in *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării* are made over by the authors to the editors – Asociația Bibliotecarilor din România (ABR).

Articles will be sent to the issue coordinator.

Editorial policy

Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării continues the publication *Buletin ABIR* (1997-2004), and it is a scientific subject quarterly publication, dedicated to all types of libraries in Romania, as well as to the library science education system. The journal includes materials elaborated by specialists in the field, in the country and abroad, and it approaches all the aspects of library and information science.

Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării publishes only the contributions selected by the Editorial Board. Each contributor receives freely an item of the journal issue where he/she published the article. The responsibility for the data and information accuracy in the articles belongs to the authors.

Conditions for the articles proposed to be published

The articles are sent by e-mail, as an attachment, as a Word document in the following conditions:

- work title, in Romanian and English (character Times New Roman, size 16, bold, single spacing, centered);
- *information about the author/authors*: name, first name, degree and scientific title (if so), position, department and institution where she/he works, e-mail address (character Times New Roman, size 10, single spacing, justified); *article abstract*, in Romanian and English – text of about 100 words, 6 key words (character Times New Roman, size 9, single spacing, justified);
- *article text* (character Times New Roman, size 11, “indent” of 0.7 cm for the first line of each paragraph, single spacing, justified), in Romanian or English;
- *chapters' titles* (character Times New Roman, size 11, Aldine, single spacing, left);
- *illustrations* (pictures, graphics, tables, photos) – black-white; they will be sent in a form adapted to be reproduced, without being re-designed or processed complexly;
- *notes and/or bibliography* – at the end of the article (there are not accepted footnotes); the notes will be numbered and the references to the notes and/or bibliography in the text will be in round brackets, e.g. (1), (2) etc. (character Times New Roman, size 10, single spacing, justified).

Conditions about the reviews proposed to be published

The reviews are sent by e-mail, as a Word document, including: *review title, bibliographic data about the reviewed work, review text, name and first name of the reviewer author.*

The reviews are written with Times New Roman, size 10, “indent” of 0.7 cm for the first line of each paragraph, single spacing, justified.

Conditions for the bibliographic references

The bibliographic references included at the end of the articles will have the following format: a) *for monographs*:

- *one author*: **Author NAME, first name**. *Title: information to the title*. Publishing place: Publishing House, year.* No. pages
- *2 or 3 authors*: **Author NAME, first name 1; Author NAME, first name 2; Author NAME, first name 3**. *Title: information to title*. Publishing place: Publishing House, year. No. pages
- *more than three authors*: **Author NAME, first name 1; Author NAME, first name 2; Author NAME, first name 3** [etc.]. *Title: information to title*. Publishing place: Publishing House, year. No. pages
- *works in volumes*: the same rules as above, but after the title there will be mentioned the number of volume/volumes, e.g.: **NAME, first name**. *Title: information to title*. Vol. 1. Publishing place: Publishing House, year. No. pages

* The full stop is used before pages when there are indicated all the pages/leaves of a monograph; if only a series of pages are mentioned, coma will be used, followed by p. or f. and the series of pages/leaves (ex.: Iași: Polirom, 2006, p.78-85).

b) *for chapters in monographs*: **NAME, first name****. Title chapter: information to title/chapter. In: *Monograph Title* /Author name and first name. **Place**: Publishing House, year, vol. ..., p. ...

** When there are many authors, they are mentioned following the same rule as at point a).

c) *for articles in serials*: **Author Name, first name**. Article title: information to title. In: *Title publication, year/vol. ..., no. ..., calendar year, p. ...*

*** When there are many authors, they are mentioned following the same rule as at point a).

d) *for electronic resources*: the rules previously presented, mentioning the resource's URL and the date when it was accessed, e.g.: <http://www.unibuc.ro> (accessed: 14th June, 2012).

Recommendations for authors are also available on the ABR site, at the address <http://www.abr.org.ro> – link Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării.

